БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

195 (8720) | 1958 оной августын 19, вторник | Сэн 20 мүнгэн

Силос ехээр, һайнаар дарая

Ойрын 3—4 жэлэй туршада малайнгаа тоо толгойе эрид олошоруулха, мяха абалгые гурба, нооһо хайшалгые хоёр хахад дахин ехэдхэхэ, хоёр жэлэй туршада һү һаалгые нэгэ хахад дахин дээшэлүүлхэ зорилго КПСС-эй Бурядай обкомой IV пленум республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табиһан байна.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлэн, һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхын тулада нэн түрүүн ниитынгээ малда бардам хүрэхөөр бүдүүн, концентрированнэ, илангаяа шэмэтэ тэжээл, силос бэлдэхэ зэргэтэйбди.

Тиигэбэшье августын 15-най байдалаар республикын колхоз, совхозууд тэрэнээ 10,2 процент дүүргээ. Заиграйн, Иволгын, Кяхтын колхозууд силос даража эхилээшьегүй байһаар. Хориин колхозуудта ооройдоол хорёод тонно силос дарагданхай.

Нёдондонойхидо орходоо энэ жэлдэ һү багаар һаажа байһан Хориин, Заиграйн аймагай, тэндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй аад, юушье хэнгүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Силос даралга иимэ аали нобшоор ябуулагдахаһаа гадна, шанар муутайгаар, ханалагдаагүй нүхэндэ, һайса нягтаруулагдан, шэглэгдэнгүйгөөр хэгдэнэ. Зарим ушарта силос дараһан нүхэеэ хаһа саг соонь бүглэнэгүй.

Иимэрхүү жэшээнүүд Яруунын аймагай колхозуудта үзэгдэнэ. Тэндэхи «Коминтерн» колхозойхид Тэлэмбэ нуурай хажууда ханалагдаагүй нүхэндэ силос дараад, хэды хоногто нүхэеэ бүглэнгүй байлгажа, бултыень гутаажархёо. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Жалга гэжэ газарта ханалагдаагүй нүхэндэ силос хэгдээ. Иимэ шанаргүйгөөр силос дараха ушар бэшэшье аймагай зарим колхозуудта үзэгдэнэ.

Силос даралгада хайша хэрэгээр хандадаг ябадалые болюулхын зорилгоор бэлэдхэгдэһэн силос тушаажа абадаг тусхай комисси колхоздо бии болгохо шухала. Энэ комиссида колхозой түрүүлэгшэ, мэргэжэлтэд болон фермые даагша орохо болоно. Тэдэнэр бригадирһаа гү, али звеное даагшаһаа тусхай актаар дарагдаһан силос тушаажа абаха ёһотой.

Энэ жэлдэ олохон колхоз, совхозуудта кукуруза, наран сэсэг һайнаар ургаа. Тиигэжэ Мухаршэбэрэй «Ошон» колхоз 100 гектар газарһаа 1000 тонноһоо бага бэшэ кукурузын ногоон набша, Байкало-Кударын аймагай «Октябрь» колхоз 40 гектарай га бүриһөө лаб 150 центнер наран сэсэгэй ногоон набша абаха байна. Мүн Курумканай, Кударын колхозуудта кукуруза һайнаар ургаа.

Ургууліһан кукуруза, наран сэсэгээ хаһа саг соонь, һайн шанартайгаар хуряажа, силослэжэ абаха дайшалхы зорилго эдэ үдэрнүүдтэ колхоз, совхозуудай урда табигдана. Хэрбээ энэ шухала хүдэлмэриин удаарууулагдабал, эдэ шэмэтэ ургамалнууд саашадаа хюрууда дайрагдажа хүлдэхэ, шанараа гээхэ болоно бшуу.

Силостэ таригдаһан бүхы ургамалнуудаа хүйтэнэй бууһаа урид хуряажа, силослэжэ абахын тула колхозой правлени, совхозуудай дирекци тусхай хүнүүдые, силос хэдэг комбайн болон бусад машинануудые гаргаха уялгатай. Гадна, силос дараха график табигдаад, тэрэнэй ямараар дүүргэгдэжэ байһаниинь ходо шалгагдажа байха ушартай. Силосэй ургамалнуудые хуряалгада, силос даралгада ябаһан колхознигуудай ажалайнь түлөөһэ, үдэрэйнь даабари тодорхойлхо, тэдэниие түлбэриин талаар урмашуулха хэмжээ-ябуулгануудые хараалха шухала.

КПСС-эй айкомууд, партийна эхин организацинууд бригадануудай хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри бүри нүлөө ехэтэйгээр ябуулжа, малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шэмэтэ тэжээлэй ямар ехэ удхашанартай байһаниие колхознигуудта ойлгуулха зорилготой.

Һайн шанартай силос саг соонь ехээр бэлдэһэн лэ колхозууд малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаха байна ха юм. Мүнөө жэлдэ колхоз, совхозууд үнеэн бүридэ 8—10 тонно, хонин бүридэ 2 центнер силос заабол дараха ёһотой.

Эдэ үдэрнүүдтэ таряа хуряалга, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хажуугаар силос даралга тон шухала, хойшолуулашагүй яаралтай хүдэлмэри болоод байна. Энэ хүдэлмэридэ малшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зэргэтэй. Ойрын арбаад хоногто кукуруза, наран сэсэгээр силос дараха түсэбөө дүүргэхэ ёһотойбди.

Нүхэр Козлов Фрол Романовичта

Коммунистическэ партиин, Совет гүрэнэй элитэ ажал-ябуулагшаһанай 50 наһа гүйсэһэн үдэр Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет Танда хүрэнэй халуун амаршалга хүргэнэ.

Үни удаан сагта элүүр энхэ ажаһуужа, манай агууехэ Эхэ ороной, совет арадай, коммунизмын илалтын аша туһада саашадаа аша үрэтэй хүдэлмэри хэхыетнай, хүндэтэ Фрол Романович, Танда үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет.

Республикын колхоз, совхоздо таряа хуряалгын ябаса тухай

1958 оной августын 15-най мэдээн

Аймаг	Бухы таряанай хадагдаһаниинь (процентээр)	Тэрээнһээ хуряагдаһаниинь (процентээр)
Б-Кударын	—	—
Баргажанай	1,7	—
Бичурын	13,6	47,7
Зэдын	11,4	43,5
Яруунын	—	—
Заиграйн	—	—
Закаменай	0,2	—
Иволгын	2,0	75,0
Кабанскын	1, 1	—
Хэжэнгын	1,0	23,0
Кударын	19,0	19,0
Курумканай	4,8	—
Кяхтын	13,9	36,9
Мухаршэбэрэй	11,4	35,0
Прибайкальска	—	—
Сэлэнгын	4,5	98,8
Тарбагатайн	1,2	100,0
Ториин	4,5	—
Түнхэнэй	—	—
Хориин	1,5	100,0
СОВХОЗУУД:		
Бичурын	19,2	6,3
Борьёогой	31,7	78,4
Яруунын	—	—
Кяхтын	11,1	14,1
Сэлэнгын	3,8	100,0
Хориин	0,4	100,0
Эрдэм	1,4	—

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр Ф. Р. Козловые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козловой түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Коммунистическэ партиин, Совет гүрэнэй үмэнэ ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэн, нүхэр **Козлов** Фрол Романовичые **Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1958 оной августын 16.

Атомна, водородно буу зэбсэг хорюулхын түлөө уласхоорондын дүрбэдэхи конференцидэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев амаршалга эльгээбэ

Атомна, водородно буу зэбсэг хорюулхын түлөө уласхоорондын дүрбэдэхи конференци Токиодо боложо байна. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев энэ конференцидэ амаршалга эльгээжэ, аша үрэтэйгөөр хүдэлхыень хүсөө.

Ливан, Иорданиин арадуудта эсэргүү сэрэг дай США Англи хоёрой эхилһэн дээрэһээ атомна дайнай болохо аюул бии болоо гэжэ энэ амаршалга соо хэлэгдэнэ. Уласхоорондын байдалай иимэ шанга болоод байһан дээрэһээ, дэлхэйн энхэ тайбан, аюулгүй байдал хамгаалагшад бүхы хүсэ шадалаа нэгэдүүлэн эршэдүүлжэ, Араб Зүүн зүгэй оронуудта эсэргүү США Англи хоёрой эзэрхэг түримхэй ябуулгые болюулха, булимтарагшадай сэрэгшэдые дары гаргуулха, тиигэжэ жэгшүүритэ дайнай аюулые зайсуулха ёһотой гэжэ Н. С. Хрущев онсолон тэмдэглэнэ.

США, Англиин ядерна буу зэбсэгэй туршалга үргэлжэлүүлжэ байһан дээрэһээ хүн зоной ами наһанда, бэе махабадада ехэ аюул тохёолдуулагдажа байна. Тиимэ дээрэһээ хүн зониие олоорнь хюдаха ядерна буу зэбсэгые хорюулха гээшэ бүри шухала зорилго болоно гэжэ амаршалга соо хэлэгдэнэ.

Америкын ядерна бомбонуудые туршаһанһаа боложо һаяхан хохидоһон «Такуно», «Сацума» болон Японой бусад суднануудта ябаһан экипажуудай гэшүүдтэ гүнзэгы шаналал мэдүүлэгдэнэ.

Советскэ Союзай атомна, водородно буу зэбсэгэй ямаршье туршалга хэхэеэ болёод байхада, бусад гүрэнүүд иимэ туршалга болюулхаһаа арсаха ямаршье шалтаг оложо шадахагүй гэжэ Н. С. Хрущев тэмдэглэбэ.

Тиихэдэ ядерна туршалгануудай болюулагдаһанай хойноһоо хинан хараха гээшэ бэелүүлжэ болошогүй хэрэг гэжэ бодожо болохогүй. Яахадааб гэхэдэ, Советскэ Союз иимэ хинан харалга эмхидхэхэһээ арсаагүй байхаһаа гадна, харин ядерна буу зэбсэгэй туршалгын болюулагдаһанай хойноһоо тусхай хиналта тогтоохо тухай тодорхой дурадхал оруулжа, энэ талаар үүсхэл гаргаһан байна бшуу.

(ТАСС).

Москва. «Станкоконструкция» заводой хүдэлмэрилэгшэд металл отолдог станогуудые бүтээжэ туршадаг научно-шэнжэлэлгын институдай конструкторнуудтай хамта электродвигателиин роторой валнуудые болбосоруулха шэнэ лини бүтээгээ. Роторые валтайнь хамта нягтаруулха, болбосоруулха, тэгшэдхэхэ участогууд энэ линидэ бии. **Зураг дээрэ:** электродвигателиин роторой валнуудые болбосоруулха поточно лини.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй ЦК-да

Ороной городууд болон промышленна центрнүүдые огородой эдеэгээр, хартаабха болон үрэ жэмэсээр һайнаар хангадаг болохо тушаа асуудалаар байгша оной августын 16-да КПСС-эй ЦК-да зүблөөн болоо. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев энэ асуудалаар зүблөөн дээрэ элидхэл хээ. КПСС-эй ЦК-гэй секретарьнар нүхэд Н. Г. Игнатов, Н. А. Мухитдинов зүблөөндэ хабаадалсаа.

Хүн зондо элбэг хүрэхөөр огородой эдеэ, хартаабха, үрэ жэмэс гаргадаг болохо гээшэ шухалын шухала зорилго мүн гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев хэлээ. Огородой эдеэ, хартаабха ехээр ургуулдаг болохын тулада город болон промышленна центрнүүдэй хажууда томо томо тусхай совхозуудые байгуулха хэрэгтэй. Эдэ совхозууд бүхы ажахыгаа механизацилһанай, агрономическа наукын мүнөө үеын туйлалтануудые хэрэглэһэнэй ашаар шадаал һаа бага мүнгэ зөөри, хүсэ хэрэглэн, ехэ хартаабха, огородой эдеэ ургуулдаг байха ёһотой. Эдэ ажахынуудта дүршэлтэй һайн мэргэжэлтэдые оложо үгэхэ, тэдэниие шухала хэрэгтэй техникээр, үтэгжүүлгээр хангаха; мүн парник, теплицэ һайнаар түхеэрхэдэнь туһалха хэрэгтэй. Иимэ совхозуудай үнэгүй огородой эдеэ, хартаабха ургуулдаг болоходо, мүн колхозуудшье огородой эдеэ, хартаабха үнэгүйгөөр ургуулха гэжэ оролдохо байна. Тиихэдэ гансал огородой эдеэ, хартаабха ургуулдаг колхозуудта шухала хэрэгтэй туһаламжа үзүүлэгдэхэ ёһотой.

Хүн зоной хэрэглэхэ үрэ жэмэс ойрын сагта ехээр гаргадаг болохын тулада совхоз, колхозуудта сад сэсэрлигүүдые үргэдхэхэ шухала гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев хэлээ.

Огородой эдеэ, хартаабха, үрэ жэмэс иишэ тиишэнь шэрэхэ, тэдэниие хадагалха, худалдаха хэрэгые нилээд һайжаруулха шухала гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев онсолон тэмдэглээ.

Союзна республикануудай компартиин ЦК-гэй секретарьнар, госплануудай түрүүлэгшын орлогшонор, союзна республикануудай хүдөө ажахын министрнүүдэй орлогшонор, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, мэргэжэлтэд зүблөөндэ хабаадаа.

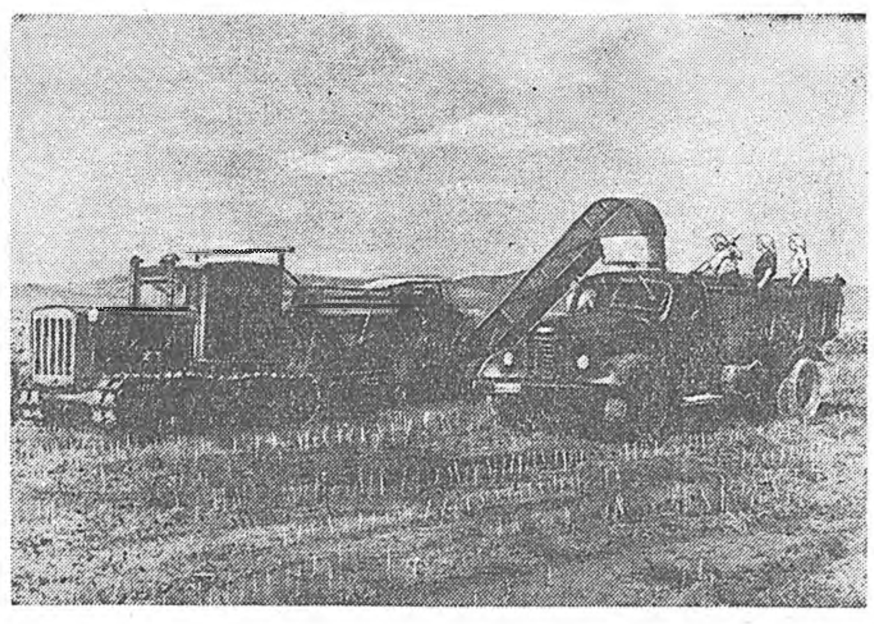
Зүблөөндэ хабаадагшад Москвагай областиин Серпуховско районой «Большевик» совхозой хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаа. Энэ совхоз жэл бүри 30 мянга гаран тонно огородой эдеэ ургуулдаг юм.

Хартаабха, огородой эдеэ харууһалгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажахын шэнэ машинанууд, зэр зэмсэг Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкын газар дээрэ харуулагдаа. Тэрэшэлэн сэсэрлиг садуудай хүдэлмэри механизацилха машинанууд харуулагдаһан байна. Мүн зүблөөндэ хабаадагшад выставкэдэ табигдаһан огородой эдеэ хараа.

Зүблөөндэ хабаадагшад К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ Москвагай хүдөө ажахын академиин овощной станциин научна хүдэлмэринүүдтэй танилсаа. Тус станциие академик В. И. Эдельштейн хүтэлбэрилнэ.

Кукуруза, наран сэсэгээ хюрууда оруулангүй хуряажа абая

2000 тонно силос дарагдаба

Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэл 366 гектарта кукуруза, 40 га наран сэсэг, хэдэн зуугаад гектар зелёнко гэхэ мэтые таряаһэн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 3 мянган тонно силос колхоз дараһан һаа, мүнөө 4 мянган тонно дараха түсэбтэй. Тиигэбэл үнеэн бүридэ 10 тонно, эхэ хонин бүридэ 2,5—3 центнер силос хүртэхэ болоно.

Колхозой 2-дохи, 3-дахи комплексно бригаданууд силос даралгада ябана. Центральна фермын дэргэдэхи траншейнүүдтэ 2-дохи бригадынхид наран сэсэгээр, кукурузаар силос даража байна. Энэ хүдэлмэридэ силос хуряалгын комбайн, дүрбэн автомашина, хэдэн арбаад хүнүүд хабаадалсана. (Дээрэхи зураг).

3-дахи бригадынхид Сондогой гэжэ нютагта хээрын ногоогоор силос даража байна. Эдэнэр мянгаад тонно дараа.

Силос даралгада Улан-Удын предприятинуудһаа туһалхаяа ерэһэн 30 залуу хүдэлмэришэд ябажа, колхоздо ехэхэн туһа хүргэнэ. Тэдэнэр нормоёо ходо дүүргэнэ.

— Дарагдаһан силосэй тонно бүридэ бригадада 2 түхэриг мүнгэн нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ шиидхэбэри абтанхай. Мүнөө хамта дээрээ 2 мянгаад шахуу тонно силос наран сэсэг, кукуруза болон хээрын ногоогоор дарагдаад байна. Хараалагдаһан түсэбөө богони болзорто дүүргэхын түлөө колхознигууд эршэмтэйгээр тэмсэнэ,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов хөөрэнэ.

А. Бадаевай фототекст.

Республикын колхоз, совхозуудта үбһэ хуряалга, силос даралга, силосэй ургамалнуудые хуряалга тухай

1958 оной августын 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Кукуруза хуряалга	Наран сэсэг хуряалга	Силосэй бүхыдөө дарагдаһаниинь	Үбһэнэй бүхыдөө сабшагдаһаниинь	Тэрэнэй хуряагдажа, һурилзгдэһэниинь
Б-Кударын	—	11,3	6,8	84,0	87,2
Баргажанай	7,1	2,2	8,3	76,7	93,9
Баунтын	—	—	—	50,8	88,9
Бичурын	9,9	44,3	17,4	83,5	94,7
Зэдын	3,1	10,9	6,8	48,8	86,3
Яруунын	—	—	21,1	23,9	70,9
Заиграйн	—	8,9	0,5	55,5	87,8
Закаменай	—	—	17,1	73,8	80,4
Иволгын	—	—	0,2	74,4	91,6
Кабанскын	—	—	16,8	59,2	89,5
Хэжэнгын	0,5	2,2	10,4	60,9	85,0
Кударын	4,6	24,5	20,5	69,9	91,2
Курумканай	—	—	0,6	57,3	89,3
Кяхтын	—	—	4,7	55,6	91,2
Мухаршэбэрэй	5,3	26,1	7,7	76,6	92,5
Ахын	—	—	—	43,9	65,8
Прибайкальска	—	32,8	11,7	82,4	91,3
Хойто-Байгалай	—	—	—	—	—
Сэлэнгын	—	—	6,0	67,9	93,5
Тарбагатайн	—	—	1,3	86,3	94,4
Ториин	16,8	37,5	14,9	72,9	77,4
Түнхэнэй	5,3	28,2	20,3	67,1	85,1
Хориин	1,8	—	0,4	39,7	78,5
СОВХОЗУУД:					
Бичурын	—	42,8	14,7	91,7	95,0
Борьёогой	1,0	28,8	6,8	51,6	86,7
Яруунын	—	—	23,7	55,3	87,3
Кяхтын	—	—	23,0	47,5	91,9
Сэлэнгын	7,5	4,8	4,9	71,9	87,8
Хориин	3,2	—	1,4	59,4	73,4
«Эрдэм»	34,9	—	3,1	80,7	94,6

Хожомдожо байнад

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ 1958 оной гүрэнэй түсэбэй ёһоор Прибайкальска аймагай колхозууд 45 мянган центнер үбһэ хуряажа, адуу малдаа элбэг тэжээл бэлдэхэ зэргэтэй байгаа.

Аймагай колхозууд үбһэндөө гараһаар һара үлүүтэй болоошье һаа, мүртэй юумэ хээгүй, урданайхяараал нобшоржо байһаар. Тэжээл бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо эндэхи колхозууд 20 мянган центнер үбһэ хуряажа, хараалагдаһан түсэбөө миил 44 процент дүүргээ.

Прибайкалиинхид 3500 гектар ногоо сабшаһан аад, тэрэнэйнгээ миил 2650 гектарынь хуряаһан байна. Үшөө 850 гектарай үбһэн хуряагдаагүй хура бороодо угаагдажа, шэмэ шанараа гээжэ хэбтэнэ. Гадна, 2000 гектар сабшаланда хажууршье далайгдаагүй, хагдаржа байна.

Үбһэ хуряалга илангаяа «Прибайкалец», «Путь к коммунизму» колхозуудта муугаар ябуулагдана. «Прибайкалец» колхоздо 216 гектар дээрэ сабшагдаһан үбһэн хура бороондо угаагдажа хэбтэнэ. Тэрэнһээ гадна, энэ колхоздо 450 гектар сабшалангай ногоон ургажа байһаар. Энэ байдалаа һайса мэдэжэ байһан колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Козило Г. Л., Горбов И. З. гэгшэд «хүдэлмэришэн үсөөн» гээд, һанаа амар һууна. Бодото дээрэ хүн үсөөн бэшэ, харин үбһэндэ ябагшадай ажал тон муугаар эмхидхэгдэһэн, олон хүн үдэрэйнгөө даабарие дүүргэдэггүй байха юм. Колхозой үбһэшэдэй ажалай журам һула, тэдэнэр үглөөгүүр ажалдаа орой гараад, наранай дээрэ байхада байрадаа бусанад. Колхознигуудай дунда политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, социалистическэ мүрысөөнэй дүн саг болзортоо гаргагданагүй. Хамтын эдеэ хоол мүнөөшье хүрэтэр эмхидхэгдээгүй байһаар. Иимэ дутагдалнууд гансашье энэ колхоздо бии бэшэ, мүн бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ.

Аймагай партийна, советскэ органуудай зүгһөө эдэ колхозуудай хүдэлмэридэ анхарал табихаар болоо.

Г. Ильин.

Үбгэд, хүгшэдшье гээгдэнэгүй

Энэ жэлдэ Яруунын Сталинай нэрэмжэтэ артелиинхид ниитынгээ адуу малда үбһэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэхын тула үбгэн залуугүй, бултаараа үбһэ сабшалга, хуряалгада гаранхай, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Тус колхоздо гар хажууршад үдэрһөө үдэртэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Эндэ залуу колхозник Роман Быков гансаараа үсөөхэн хоног соо 100 гаран центнер үбһэ сабшажа хуряагаа. Мүн үндэр наһатай үбгэд, хүгшэдшье залуушуулһаа гээгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, 67 наһатай хүгшэн Һама Балмаева 60-аад шахуу бухал үбһэ сабшажа, колхоздоо тушаанхай. Тэрэшэлэн наһажаал болоһон колхознигууд Надмит Цырендамбаева—65 бухал, Цыренжап Цыдыпов—80 гаран центнер үбһэ сабшажа, хуряажа абанхай. Эдэ үдэрнүүдтэ үбһэ хуряалгада бүри олон хүн, машина зэмсэг хабаадуулагдана.

Ц. Базарсадуев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партгруппа хайшан гээд хүдэлнэб

Парторганизациин таһаршагүй хубинь партийна группа болоно. Тиимэ тула партгруппын ажалябуулгань партийна организациин урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ ехээр нүлөөлнэ. Ушарынь юуб гэбэл, партийна группа үйлэдбэридэ дүтэ байжа, ажал хүдэлмэрөө эгээл тодорхойгоор мэдэхэ арга боломжотой бшуу. Эгээл ниимэһээ һүүлэй үедэ партийна группын хүдэлмэридэ анхарал ехээр хандуулагдана.

Манай аймагай колхозуудай бригаданууд, фермэнүүдтэ, мүн модо бэлэдхэлэй пунктнуудта 23 партийна группа эмхидхэгдээд хүдэлжэ байна. Тэдэнэй олонхинь ажахылаа хүтэлбэрилхэ нилээд дүй дуршалтай болоно, хүдэлмэрөө муу бэшээр ябуулна. Энээндэ жэшээ болгон Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэрэ малай һүнэй-товарна фермын партийна группын (партгруппын нүхэр Пирмаев) хүдэлмэрие хаража үзэе. Тус партгруппын дэргэдэ 7 коммунист тоологдоно. Эдэнэр ажалаа эмхидхэхэдээ партийна суглаанай шиидхэбэрие хүтэлбэри болгон хэрэглэдэг, эртээнэй баталһан түсэбэй ёһоор хүдэлдэг юм. Тиигэжэ партийна суглаануудые саг соогоо үнгэргэдэжэ, тэрээн дээрэ колхозой үйлэдбэриин, фермын хүдэлмэриин шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ. Энэ жэлэй үнгэрһэн һаранууддай үедэ партийна группын 7 суглаан болоожо, «Коммунистнуудай түрүү үүргэ», «Абаһан уялгануудай дүүргэлтэ тухай», «Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга» гэһэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Партийна группынхид хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар парти, правительствын һүүлэй үедэ баталан абаһан түүхэтэ тогтоолнуудтай бусад малшадаа ходо танилсуулжа, газетын материалнуудаар саг үргэлжэ хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг.

Үнгэрһэн 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1775 литр һү һааһан эрхим һаалишан Ц. Г. Дашиева, 1555 литр һааһан һаалишан У. С. Бадмаева болон бусад түрүүшүүлэй дүй дуршалые олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар нилээд юумэн хэгдэнэ. Партгруппорг нүхэр Пирмаев энээниие өөрөө толгойлдог байха юм. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүри согсологдожо, һаалишадта дуулгагдажа, саашанхи зорилгонуудынь табигдадаг.

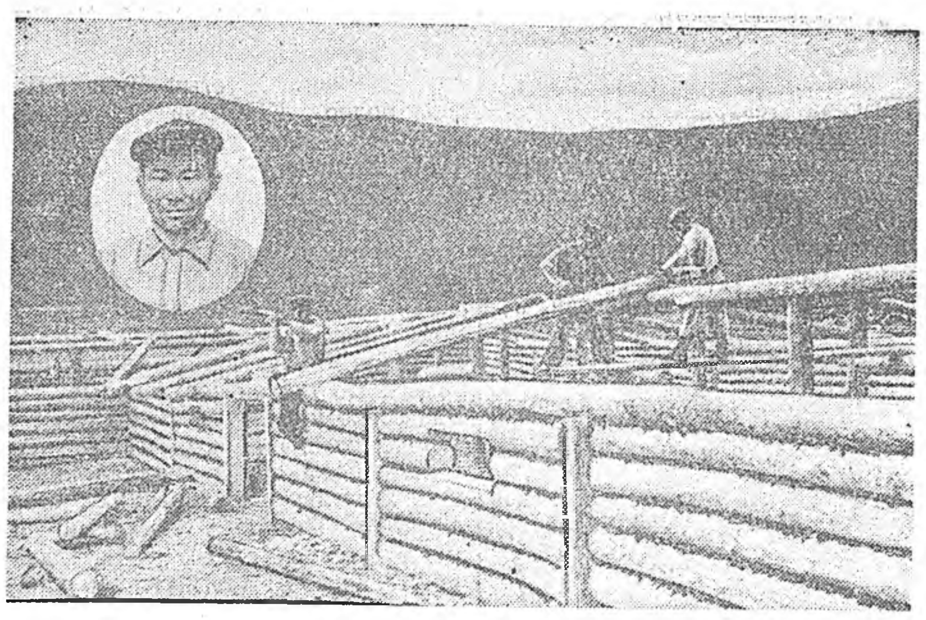
Һаалишадта, мал адуулагшадта ямар даалгабаринуудай үгтэһэниие, мүн тэдэнэй өөһэдынь һанамжа болон дурадхалнуудые партийна группа тусхай дэбтэртэ бэшээд, дүүргэлтынь хододоо шалган үзэжэ байдаг. Али нэгэн шухала асуудалнууд гараа һаань, партийна группа өөһэдынгөө суглаан дээрэ зүбшэн хаража, хамтаараа хэлсэгдэһэн шиидхэбэри баталан абадаг байна.

Колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Санжиев) партийна группын ажал хүдэлмэрие ходоо шалгажа, ажал-ябуулгадань үргэлжэ туһалжа байдаг. Энэ хадаа партийна группануудай хүдэлмэрие һайжаруулха талаар түрүүшын алхам болоно.

Аймаг дотор эмхидхэгдэһэн партийна группануудай дунда Баргажанай леспромхозой Гусихина гэжэ модобэлэдхэлэй пунктын (партгруппоргнь нүхэр Цыбиков) партгруппа муу бэшээр ажаллана. Мүн Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай фермэ, гүүртэнүүдэй партийна группанууд ажалые тэмдэглэмээр.

Саашадаа партийна группануудай ажал хүдэлмэрие һайжаруулжа, тэдэнэй үүргэ бүри дээшэлүүлжэ гээшэ партийна эмхидхэлэй хүдэлмэриин шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Л. Янушевская, КПСС-эй Баргажанай айкомой эмхидхэлэй таһагай инструктор.

Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозой барилгашад энэ жэлдэ ниитынгээ малда шэнэ барилгануудые олоор барижа байгаа юм. **Зураг дээрэ:** колхозник Чимит Цыренович Гомбоевой хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригада Намта гэжэ газарта хурьгадай байха дал барижа байна. Энэнь 600 дүрбэлжэн метр талмайтай юм. Хүреэ соо бригадир нүхэр Гомбоев.

Л. Хайдуровай фото.

Республикын барилганууд

Оронойма барилгашад айхабтар ехэ бэлэгтэйгээр өөһэдынгөө һайндэрые угтаба. Үнгэрһэн хахад жэл соо СССР дотор барилгын монтажна хүдэлмэриин түсэб 100.9 процент дүүргэгдэжэ, 1957 оной энэ үеынхидэ орходоо 13 процентээр ехэ барилга хэгдээ юм. Тэрэшэлэн арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хүсэ ехэтэй предприятинууд баригдажа, ашаглалгада үгтөө.

6-дахи табанжэлэй 3-дахи жэлдэ орон доторнай 7 доменно пеэшэн, хэдэн мянган тонно түмэр һунааха 8 станок, 5,5 киловатт-час хүсэтэй электростанцинууд, мүн нүүрһэ, цемент, шифер болон бусад хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ шэнэ предприятинууд баригдажа, ашаглалгада үгтэхэ байна. Тиихэдэ 61 миллион квадратна метр талмайтай гэр байра баригдаха.

Парти, правительствынгаа хараалһан айхабтар ехэ түсэбүүдые саг болзортонь дүүргэхын тула эрид шууд ажаллажа байһан оронойнгоо бүхы барилгашадтай хамта Бурядай Совнархозой барилгашад нилээд ехэ юумэ хэхэ юм. Совнархозой барилгашад 1958 ондо 400 мянган түхэригэй барилга хэхэ түсэбтэй. Энэнь 1957 онойхидо орходоо 60 процентээр ехэ болоно. Энэ түсэбэй дүүргэгдэбэл республикымнай электростанцинуудай хүсэн [illegible] киловатт-часаар ехэ болохо. Мүн жэл соо 33 мянган кубическа метр түмэр бетон хабсаргаха шадалтай завод, цех, полигонуудай барилга дүүргэгдэжэ, модоной болон эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай үйлэдбэрилдэг хүсэниинь ехэдхэгдэхэ байна. Гадна, энэ жэлдэ 54,4 мянган квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд, 2120 үхибүүдэй һураха һургуулиин шэнэ байшангууд, 48 койкотой больница, 685 багашуулай байха ясли, садууд баригдажа, ашаглалгада үгтэхэ.

Улан-Удын ТЭЦ-ын, мүн Тимлюгэй электростанциин хүсые ехэдхэбэл, тэндэхи промышленна предприятинуудые электроэнергеэр нилээд һайнаар хангадаг болохо.

Байгша ондо барилгын хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ урданайхидаа орходоо хэдэ дахин ехэдхэгдэхэ ёһотой. Мүнөө баригдажа байһан Татауровкын хирпиисын завод байгша ондо ашаглалгада үгтэжэ, жэлэй дүүрэтэр 15 миллион хирпиисэ гаргажа, арадай ажахын һалбаринуудта эльгээхэ юм. Энэ завод жэл соо 40 миллион хирпиисэ гаргаха хүсэтэй.

Гадна, Улан-Удэдэ жэл соо 60 миллион силикатна хирпиисэ гаргаха хүсэтэй заводой барилга эхилээ. Улан-Удын сэмбын фабрикые үргэдхэбэл, нооһон бүд үйлэдбэрилгэ 2—3 дахин дээшэлхэ юм. Нооһон бүд элбэгжүүлхын тула нооһо угаадаг фабрика баригдахаар хараалагдана. Энэ фабрикын баригдабал, республикын холын аймагуудта нооһо угаалга болюулагдаха байна. Тэрэшэлэн жэл соо 4,5 миллион пар арһан гутал оёхо фабрика баригдахаар хараалагдана. Хубсаһа хунар нэхэжэ бүтээхэ Кяхтын фабрика энэ жэлдэ ашаглалгада үгтэхэ ёһотой.

Сэлэнгэ станциин дэргэдэ баригдажа байһан целлюлозно-вискозно комбинат республикымнай томо барилгануудай нэгэн болоно. Мүн Кяхтын аймагта олдоһон силлиманит үйлэдбэрилхэ предприятиин, инструментальна заводой барилганууд айхабтар ехэ удхашанартай. Үнгэтэ металлнуудые үйлэдбэрилдэг предприятинууд мүнөө үедэ далайса ехэтэйгээр үргэдхэгдэжэ байна. Гусиноозерскын ГРЭС барижа, ашаглалгада үгэбэл, республикымнай арадай ажахын олонхи һалбаринууд химда электроэнергеэр гүйсэд хангагдаха болоно.

Промышленностиин предприятинуудые, байрын гэрнүүдые парти, правительствынгаа хараалһан болзор соо нэрэтэй түрэтэйгөөр барижа дүүргэхэ гээшэ республикымнай барилгашадай нэрэ хүндын хэрэг мүн. Тиимэһээ манай барилгашад республикаяа хүгжэнги промышленностьтай болгохын түлөө тэмсэжэ байна.

Г. Ерченков, Бур. АССР-эй Совнархозой түрүүлэгшын орлогшо.

ОЮУН БЭЛИГТЭ МОНГОЛ АРТИСТНАРАЙ КОНЦЕРТ

Олон зониие һонирхуулба

Монголой Арадай Республикын Чойбалсан хотын театрын зүжэгшэд, бүжэгшэд ахадүү ханинар манайда айлшалжа ерээ.

Һаяхан тэдэнэр Улан-Удын оперо, баледэй театрын сценэ дээрэ концерт табижа, наада харагшадай сэдьхэлые ханааһан, мүн өөһэдөөшье үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна. Тус коллективэй уранһайханай ударидагша Дабаахүү, дирижер Ценддорж, хормейстер Баатар, балетмейстер Гочоосүрэн гэгшэд хатар болон дуунуудые угаа шадамараар, мэргэжэл ехэтэйгээр найруулан табяа гэжэ хүрэ хүрэһөөр тэмдэглэмээр.

Юрэнхы дээрээ дуу, хатарынь ехэл һайнаар табигдаа, һайнааршье гүйсэдхэгдэнэ гэжэ һананаб. Илангаяа бурят арадай дуунууд тушаа тусхайлан хэлэхээр. «Хүдэр дунгуй нютаг», «Улаалзай» гэжэ дуунуудые баас бардам хоолойтой дууша Жаргалсайхан гэдэг ханхинаса татажа, нилээд бэрхэ дуушан байһанаа харуулаа. Жарг[...] айхабтар шадамараар дуу[...] галан татадаг, нугалбари[...] доор гаргадаг, мэргэжэл [...] дуушан байһан туладаа «б[...] хархыень наада харагшады[...] хажа шадаһан байна.

Концертдэ байгаашад [...] багтаажа ядан, альга таша[...] дахин дуулахыень уриһан [...] юм.

Дуушан Сэндэм «Һ[...] дүүргээд», «Алтаргана» гэж[...] дуунуудые бэрхээр дуулаба.

Зүжэгшэ Дондок Хоца[...] раевай «Жоодшо лама» гэ[...] лэг уһан бурят хэлэн дээр[...] жа, олон зониие одоо ехээр [...] луулаа.

Монголой Арадай Респу[...] бүжэгшэдэй, зүжэгшэдэй [...] жа ерэһэн ушар хадаа монг[...] рят арадуудай хоорондохи х[...] рисаае улам бэхижүүлхэ [...] гэжэ бата найдаха байнаб.

В. Петонов,

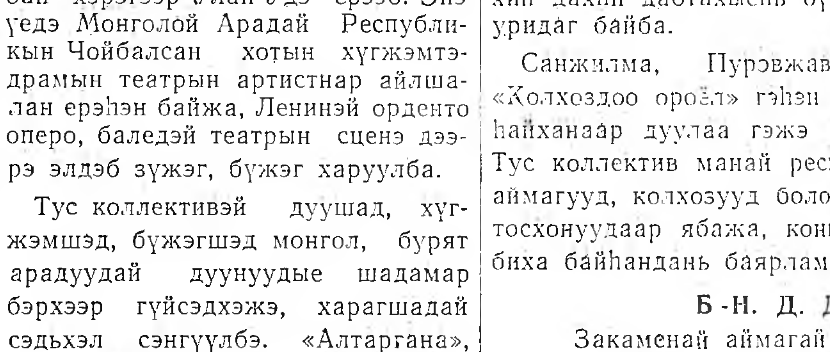
Ехээр баярлааб

Һаяхан Закаменай аймагһаа албан хэрэгээр Улан-Удэ ерээб. Энэ үедэ Монголой Арадай Республикын Чойбалсан хотын хүгжэмтэ-драмын театрын артистнар айлшалан ерэһэн байжа, Ленинэй орденто оперо, баледэй театрын сценэ дээрэ элдэб зүжэг, бүжэг харуулба.

Тус коллективэй дуушад, хүгжэмшэд, бүжэгшэд монгол, бурят арадуудай дуунуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, харагшадай сэдьхэл сэнгүүлбэ. «Алтаргана», «Улаалзай», «Шэнэхэн Монголһоо» гэһэн дуунуудые дуулахада[...] хин дахин дабтахыень бүхы[...] уридаг байба.

Санжилма, Пурэвжав [...] «Колхоздоо ороёл» гэһэн д[...] һайханаар дуулаа гэжэ һ[...] Тус коллектив манай респуб[...] аймагууд, колхозууд болон [...] тосхонуудаар ябажа, концер[...] биха байһандань баярламаар[...]

Б-Н. Д. До[...]
Закаменай аймагай С[...] сельпогой хүдэлмэр[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй орденто оперо болон баледэй театрын сценэ дээр[...] балсан хотын хүгжэмтэ драмын театрынхидай концертын һүүлээр айлша[...] сэгүүд барюулагдажа байна.

А. Кочергинэй [...]

Залуушуулай үүсхэл

ВЛКСМ-эй XIII съездын түүхэтэ тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, манай аймагай комсомолшууд болон залуушуул коммунистнуудай ударидалгаар Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Аймагай колхозуудай 350 комсомолшуудай 175-нь мал ажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Эдэнэй олонхинь һаалишадаар ажаллажа, һайн үрэ дүн туйлана. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхозой һаалишан комсомолка Мария Бадмаева байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 1108 литр һү һаажа, бусадта жэшээ харуулна. Мүн һаалишан Валентина Николаева—945 литр, һаалишан Борис Бадмаев 813 литр һү һааһан байха юм. Гадна Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад В. Дондуков, Д. Цыбиков болон бусад 1958 ондо үнеэн бүриһөө баһал 2 мянган литрһээ доошо бэшэ һү һаахаар зориглжонхой. Түрүү һаалишадай жэшээгээр аймагай хонишод—залуушуул мүн лэ ажалай амжалтаар ВЛКСМ-эй алдарта ойе угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Тэдэнэрэй олонхинь зуун эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абаха гэһэн зорилго урдаа табяа. Дээрэ дурсагдаһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуу хонишон Жамса Бадмаев энэ оной түрүүшын хахад жэлэй туршада 100 эхэ хонинһоо 109 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолшууд Галя Баирова, Рима Шагдурова, Содном Дамбаев хонин һүрэгүүдые харууһалхадаа ажалай жэшээ харуулна.

Мүнөө үедэ хонидой үүлтэрые һайжаруулжа, тэрээнһээ ехэ нооһо хайшалхын тула зохид байра, үбһэ тэжээл бэлдэхын зорилгоор аймаг дотор комсомол-залуушуулай 100 звено хүдэлмэрилнэ. Эдэ звенонуудта 993 комсомол, залуушуул хабаадалсана.

Байгша ондо аймагай колхозуудта ниитын малай болон хониной типовой байрануудые, малшад—колхознигуудай һууха байшан гэрнүүдые тэдэнэр барилсаа.

Аймагай центр Цакирай, мүн Санага тосхоной залуушуул тус тустаа спортын талмай түхеэрээ.

П. Щукин, ВЛКСМ-эй Закаменай айкомой инструктор.

МОНГОЛ, СОВЕТ АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААН

Дүтын хүршэ Монгол орон манай оронтой үни сагһаа харилсаа холбоо байгуулжа эхилһэн юм. Үшөө 17-дохи зуунжэлэй эхеэр Росси Монгол хоёрой хоорондо саг үргэлжын харилсаан бии болоо бэлэй. Харин Агуухэ социалистическэ революциин урда тээ хоёр оронойй арадуудай хоорондохи харилсаан, хани барисаан элдэб ушарһаа боложо, зүб мүртөө орожо шадаагүй юм. Хоёр ороной засаг баригша баяд ноёд энэ харилсаае өөһэдынгөө аша туһада хэрэглэхые оролдодог байгаа. Тиимэһээ Росси Монгол хоёрой харилсаанда заримдаа арсалдаатай асуудалнууд гарадаг һэн. Юрэнхы дээрээ хүршэ хоёр ороной арадуудай хоорондохи харилсаан хани ёһоор бэелүүлэгдэдэг бэлэй.

1917 ондо Россида болоһон Октябрьска социалистическэ революци монгол арадай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ тон ехэ нүлөө үзүүлжэ, тэрэ тэмсэлые угаа эдэбхитэй, хүсэтэй болгоо һэн. 1921 ондо монгол арад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар Россиин хүдэлмэришэд, таряашадай туһаламжаар гадаадын хархис эзэмдэгшэдэй богоолшолгые үгы болгон хаяад, арадай засаг байгуулһан юм. Сүлөөрэлгын тэмсэлые Арадай-революционно парти хүтэлбэрилөө. Тус парти Ленинэй Россида байгуулһан Коммунистическэ партиин нүлөөн доро бии болоо һэн. Монголой ударидагшад (Сүхэ-Баатор болон бусад) Москва ерэжэ, Ленин багшатай хөөрэлдэжэ, үнэтэ заабари абажа ошоһон байна.

Ингэжэ совет, монгол арадуудай хани харилсаанай баян дэлгэр түүхэ эхилһэн юм.

Совет, монгол арадуудай хани барисаанай түүхэдэ 1921 он элитэ һуури эзэлдэг. Юуб гэбэл, энэ оной ноябриин 5-да РСФСР-эй правительство монголой арадтай нягта хани барисаа байгуулха тухай, бэе бэедээ туһалха тухай тогтоол абаа һэн. Монголые доройтуулһан, монгол арадай эрхэ сүлөөе хаһаһан хаанта Россиин гурим ёһые совет засаг үгы хэбэ. Тиигээд, арадай правительство Монгол орондо имагтал хуулита засаг түрэнь мүн гэжэ тэмдэглэбэ.

Дурсагдаһан тогтоолой ёһоор, совет арад, тэрэнэй Улаан Арми монголой арадта 1921—22 онуудта туһалба. Тэрэ үедэ Монголой тала дайдада сагаантанай сэрэг олошороод, арадай засагта, эрхэ сүлөөдэ аюул тохёолдоод байба. Тиихэдэнь ахадүү монгол арадай гүйлтаар манай Улаан Арми Монгол ошожо, монгол сэрэгшэдтэй хамта хархис дайсадые бута сохиһон байна.

Орон нютагаа хариин дайсадһаа сүлөөлөөд байхадаа монгол арад, Арадай-революционно парти агуухэ Ленинэй заабаряар Монголдо социализмын үндэһэ һуури байгуулха гэжэ шиидэбэ. Энэ шиидхэбэриие Монголой Арадай-революционно партиин 3-дахи съезд 1924 ондо баталан абаба.

Социализмын замда ороод, ороноо бэхижүүлхэ, ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэнь монгол арадта совет арад саг үргэлжын, ахадүүгэй туһаламжа хүргэжэ эхилбэ. СССР хадаа Монголдо завод, фабрика барихадань, малаа олошоруулха, һайжаруулхадань мүнгэ зөөри урьһалдаг, машина, зэмсэг, эд бараа үгэдэг байһан, гүрэн түрэеэ бэхижүүлхэдэнь, ороноо дайсанһаа хамгаалхадань сэрэгэй туһа хүргэһэн байна. Иимэ ахадүүгэй туһаламжа, дэмжэлгэ хододоо үзүүлэгдэжэ байгаа, үзүүлэгдэһээршье байна. Совет арадай туһаламжаар Монголдо үйлэдбэриин хэдэн зуугаад предприяти, барилга бодхоогдоо. Монгол орон түрүү томо промышленностьтай болоо. Һүүлэй 1952—57 онуудта монгол арад хоёрдохи табанжэлэйнгээ түсэб дүүргээд, мүнөө үедэ 3 жэлэй (1958—60) түсэб бэелүүлжэ байна. Хоёрдохи табанжэл соо Монголой мал 545 мянган толгойгоор нэмээ. Мүнөө Монголой ажахын продукциин 41 процентыень промышленность үгэдэг болонхой.

Энэ жэлэй эхеэр болоһон Арадай-революционно партиин XIII съезд мал ажал эрхилдэг үмсын ажалтаниие хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ олоор оруулха, оронойнгоо хүдөө ажахые социалистическэ замаар хүгжөөхэ түүхэтэ шиидхэбэри баталан абаа. Малшадай ажахынуудые нэгэдүүлхэ асуудал зүбөөр шиидхэхын тула Советскэ Союзай, нэн түрүүн Бурядай республикын баян дүй дуршалые халан абаха зорилгоор Монголой хүдөө ажахын делегацинууд манайда олоороо ерэдэг болонхой.

Хэрбээ урдань Монгол орон имагтал мал ажалтай орон байгааһаа, харин мүнөө хүдөө ажахын-промышленна орон болонхой. Монгол Арадай Республика совет арадай туһаламжын ашаар, Арадай-революционно партиингаа хүтэлбэри доро социализм амжалтатайгаар байгуулжа байна.

Манай ороной арад зон Монголдо бүтээгдэһэн эд бараа (хубсаһа, арһан зүйл), монголой мал, малай ажалһаа гараһан эдеэ хоолой зүйлнүүдые хододоо абажа байдаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ совет арадта монгол арадай үзүүлһэн туһа дэмжэлгые манай арад мартахагүй.

Совет, монгол арадууд бэе бэедээ туһалалсан, орон нютагаа хариин эзэрхэг булимтарагшадһаа батаар хамгаалан сахижа байдаг һэн. Хэнэйшье мэдэһээр, 1930-аад онһоо эхилээд, япон булимтарагшад МНР СССР хоёрой зүүн хилэдэ дүтэ ерээд, һүйд ааша гаргажа эхилээ бэлэй. 1936—39 онуудта япон сэрэгэйхид Монгол нютагта хэдэ дахин добтолоо. Тиихэдэнь Монголой морин сэрэгшэд манай Улаан Армитай хамта эрид сохилто үгэһэн байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэстэ СССР-эй, МНР-эй сэрэгшэд Японой Квантунска армиие үй бута сохижо, совет, монгол болон бусад арадуудта үни сагһаа һүйд татажа байһан хархис дайсанаа үгы хээ бэлэй. Иимэ болохолооро, совет, монгол арадуудай хани барисаан политическэ, экономическа барисаагаар хизаарладаг бэшэ, харин сэрэгэй барисаан хоёр арадай түүхэдэ баһал элитэ һуури эзэлнэ.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай удаа социалистическэ лагерь бии болобо. Миллиард шахуу хүн зон тус лагерьтаороно. Агуухэ хитад арадай илалта монгол арадта түүхэтэ удхашанартай байна.

Монгол Арадай Республика һүүлэй жэлнүүдтэ олохон гүрэнүүдтэй харилсаатай болоо, социалистическэ лагериин бүхы гүрэнүүдтэй ахадүүгэй хани барисаа байгуулаа, ойрын жэлнүүдтэ Инди, Бирма, Индонези гэхэ мэтэ оронуудтай дипломатическа, худалдаа-наймаанай харилсаа тогтоогоо. МНР-эй уласхоорондын харилсаан жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ. Дэлхэйн олонхи гүрэнүүд Монгол гүрэниие мэдэрэнхэй. ООН-эй Генеральна Ассамблейн һүүлэй сесси дээрэ Монгол Арадай Республикые тус организациин гэшүүн болгожо абаха гэһэн асуудалые хэлсэхэдэ Америкын империалистнуудай, доройтоһон Чан-Кайшиин түлөөлэгшэд лэ арсаһан байна.

Монгол Арадай Республика үдэрһөө үдэртэ хүгжэжэ, бэхижэжэ ябана. Монгол арад Арадай-революционно партиингаа хүтэлбэри доро, совет, монгол арадуудай хани барисаанай, совет арадай туһаламжын ашаар богонихон саг соо оронойнгоо олон зуун жэлэй гээгдэл, хохидолые үгы хэжэ, тэрэнээ түрүү байгуулалтатай, арадай засагтай, хүгжэнги ажахытай, соёл культуратай орон болгожо шадаа.

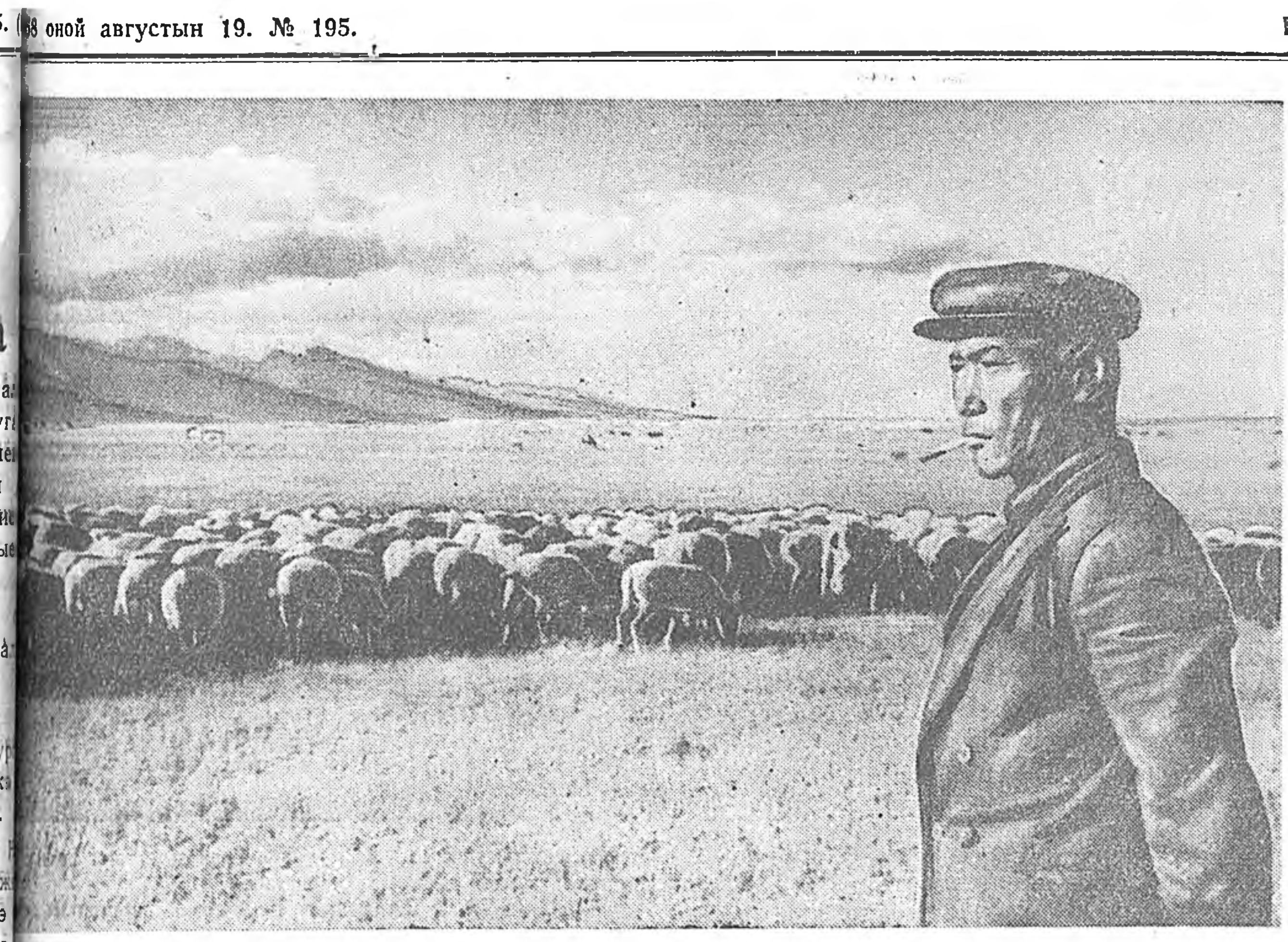
Совет, монгол арадуудай хани барисаан жэл ерэхэ бүри үргэдэжэ байна. Хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбооe, хани барисаае улам саашань хүгжөөхэ, үргэдхэхэ хэрэгтэ хани барисаанай обществонууд ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. МНР-тэ монгол-советскэ хани барисаанай общество байгуулагдаһаар 7 жэл үнгэрбэ. Тус обществын үүсхэлээр Монголдо советскэ-монголой хани барисаанай «заншалта[...]» жэл бүри үнгэргэгдэнэ. Эн[...] манай орондо совет-монголой барисаанай общество байгуу[...]ба.

Һүүлэй үедэ Монгол Арада[й Рес]публика манай Бурядай рес[...]катай үргэн харилсаатай [...] байна. Нэгэ республикаһаа н[...] республикада мэргэжэлтэдэй [...]гэ, ажалай түрүү дүй дүршэл[...]лан абалсалга, бэе бэедээ а[...]лалга, туристнуудай ерэлгэ гэ[...]тэ элдэб зүйлэй харилсаан ол[...]но.

Монгол, Бурят республика[...] колхоз, госхоз, совхозууд х[...]доо нягта барисаа байгуулжа [...]хай. Жэшээнь, манай Бор[...] совхоз МНР-эй Зүүн-Бурин[...] хозтой үргэлжын харилсаа б[...]ланхай.

Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб [...] хүршэ арадуудай хоорондын [...]дүүгэй хани барисаан, хари[...] улам саашаа үргэдэжэ, д[...] хүгжэжэ байна. Үнгэрһэн 40 [...] турша соо Монголой болон С[...]эй арадуудай хани барисаан [...] бэхи, нангин болоо. Совет, [...] арадуудай хани барисаан [...] социалистическэ лагериин хүс[...] далай эшэ үндэһэнүүдэй нэгэ[...]лоно. Эдэ арадуудай хани бар[...]най улам саашадаа хүгжэн[...]жалга хүршэ ахадүү хоёр о[...] хүсэ шадалай, алдар габь[...] ахадүү арадуудай баяр жарг[...] баян түгэлдэр байдалай эшэ [...]һэнүүдэй нэгэн байха юм. М[...] совет арадуудай хани бар[...] мандаха болтогой!

Ш. ЧИМИТДОРЖ[...]
Монголой түүхые шэнжэл[...]

КПСС-эй гэшүүн Содбо Бадмаслович Бадмаслов Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонинoй отарые ...шаар 4-дэхи жэлээ хүдэлмэрилнэ. Нёдондо жэлэй дүнгүү... 1958 оной Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаба. Мүнөө жэлдэ түлгэнүүдээ тобир тарганаар үбэлжүүлээд, толгой бүриһөө 3 килограмм 343 грамм нооһо хайшалаа. **Зураг дээрэ:** нүхэр Бадмаслов түлгэнүүдые адуулжа ябана.

А. Мантаевай фото.

ХОЛЫН ОТАРАДА

...бо-сорбо зулзага модотой ...ог тохойнуудай ара үбэрөөр сагаан хонид бэлшэнэ. Һая орoбороонoй һүүлээр зүлгэ ногоон-... һэргэшоод, хонид амтархаһан ...тай шэрд-шэрд гэтэр зулгаан ...э хэбэртэй. Зунай хонгор шар... наран үшөө гараадүй, үглөөнэй ...ун һэбшээн Сугтын дабаанай ...һээ аалиханаар үлеэнэ.

...рад гээд бэлшэжэ ябаһан хо...й тээ саанахана, нара һалхин-... хурин улаан болошоһон, хү...эг бэетэй, дүшөөд тухай ...най хүн «Беломор-канал» па...ос гаргажа, тэрээнһээ утаа ...юулан һууха зуураа, үдэр-... үдэр бүри тобир тарган, ...согорхон боложо ябаһан хо...оо хаража урмашан, «һаяхан ...нэ хабар арайхан гэжэ хүл дээ... ...урбыжэ бодохо, муу түлгэнүү... асаржа үгөө бэлэй. Мүнөөшье ...аг томо хонид болошобол ... гэжэ зосоогоо бодон, хэдэ ...ин «хулай, хулай-ай» гэжэрхинэ. ...эгэн толгойтой добуунай орой... ...араха гэжэ ябаһан һүрэг хонид ... дары гэдэргээ бусажа, ээ...гээ «захиралтые» мэдэһэндэл, ...ые уруудан бэлшэнэ.

...игэжэ Сэлэнгын совхозой эр... хонишодой нэгэн Зондуй Очир...ов үглөө болон хүрин хээр ...нидоо һуугаад, хонидоо харюул-... ябадаг. Зунай сагта хонидые ...ад харюулжа ябахада бараг ...аб даа гэхэ мэтээр зарим нү... ...хэлсэдэг. Зүгөөр тэрэншье тии... бэшэ. Юуб гэхэдэ, хони хурьга... олошоруулха, ашаг шэмэ ехээр ...ха гээ һаа, зүбөөр адуулха, ...наар харууһалха хэрэгтэй бшуу. ...эниие Зондуй Очиртаров, тэрэ... һамган Цырендулма Очиртаро...эгшэд һайса мэдэдэг.

Мүнөөшье энэ тунгалаг сэлмэг ...өөгүүр тунга хүхэ ногоотой хо... бэлшээридэ хонидоо харюул... ябахадаа Зондуй Очиртаров ...үү хонишодой дүй дүршэ... ...е халан абажа, зоотехниче... заабаринн эрилтын ёһоор ...нидоо харууһалхые оролдоно ха... Тэрэ өөрынгөө хүндэтэй ...харюусалгатай хүдэлмэри тухай ...эжэ хөөрэдэг: «Манай эндэхи ...э байдалда, илангаяа залуу ...и, хурьгадые зунай зүлгэ һай...н ногоондо таргалуулжа, хүшэ... ...үлжэ абаха ехэ шухала байна. ...б гэхэдэ, зундаа һайнаар тар... ...жа ороһон хонид намарай оль... ...здошье, мүн үбэлэй хүйтэндэшье, ...барай хагсуудашье хүшэ шада... ...а табидаггүй юм. Теэд хони хурьгадай хүсэ шадалые һайжаруулха гээшэ харууһалгые, илангаяа зунай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэһэнһээ болоно бшуу. Ушар иимэһээ бидэнэр зунай сагта унтаха, амархые мэдэнгүйгөөр, бэлшээриин һайниие бэдэрээд, «гургалдайн дуугаар бодожо, хараасгайн дуугаар унтажа» ябадаг гээшэбди».

Нээрээшье, энэ түрүү хонишоной дүй дүршэлые харахада, хонидой бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулдаг.

Хоёр—гурба хоноод лэ бэлшээрээ һэлгэжэ, хужартай һайн газарта хонидоо ябуулхые оролдодог. Үглөөнэй һэрюундэ шүүдэртэй хүхэ ногоо эдюулээд, үдэрэй гал халуунда хада модоной һүүдэртэ гү, али намаг гол газарта хоргоодог. Удаань, үдэшын 4—5 часһаа эхилээд орой, һүни болотор дураарнь бэлшээдэг. Зондуй Очиртаровай отарынхид хонидоо халуун үдэрнүүдтэ 3—4 дахин уһалдаг заншалтай.

Игэжэ бэлшээриин һайниие бэдэржэ, хони малаа адуулхадань, тэдэниинь түргэнөөр тамир шадалтай боложо, хүсэ ородог. Мүнөөшье тэрэнэй отарын хонид тобир тарган болошонхой, мүнсэгэрхэн сагаан юумэнүүд холын бэлшээриин хүхэ ногоондо хүлбэрижэ ябана.

Энэ үнгэрһэн хабар Сэлэнгын совхозой зарим отарануудай хонихурьгад ехээр туража, арай гэжэ үбэлые үнгэргэһэн, ондо ороһон юм. Нээрээшье Зондуй Очиртаровай хэлэдэгэй ёһоор арайхан гэжэ хүл дээрээ бодоод, тэмтэрэжэ ябадаг муу түлгэнүүдые совхозой дирекци тэрээндэ даалгаһан юм. Хорёод жэлдэ хони мал адуулжа, дүй дүршэлтэй болоһон Очиртаровай булынхид олоншье юумэ хэлэнгүйгөөр ондо орожо ядажа байһан зургаан зуугаад түлгэнүүдые даажа абаа һэн. Дүрбэдэхи фермые эрхилэгшэ нүхэр Андреевэй ерээд: «Зай, тандаал энэ муу малые мал болгохыетнай найдахамнай гээшэ. Танайл оролдолгоор, танайл харууһалга доро байгаа һаа эдэ үбшэнтэй түлгэд хонин болоо һаа болохо, үгы һаа үгы...»—гээд тэрэнэй уг-маг гэжэ байхадань, Зондуй Очиртаров: «Зай яахаб, мал болгохые оролдохоб. Муу хонид бэшэ, муугаар харууһалагдаһан хонид байна»,—гэжэ тэрэ хэлээд-лэ, түлгэнүүдые туугаад гараа һэн.

«Хуурай модондо жэмэсгүй, хооһон үгэндэ туһагүй» гэжэ урданһаа хойшо зүбөөр лэ хэлсэдэг юм даа. Зондуй Очиртаров эгээл тиимэ, олон үгэдэ дурагүй, ажалай хойноһоо ами голоо табижа ябадаг хүнүүдэй нэгэниинь юм. Урда жэлнүүдтэшье мал ажал дээрэ хүдэлхэдөө ходол түрүүшүүлэй зэргэдэ, нэгэшье мал гарзада оруулангүйгөөр ондо оруулдаг һэн. Тиимэшье хадань нютагайнь хүн зон «Очиртаровтан ажалда бэрхэ, хони малые һайнаар харууһалдаг» гэжэ хэлсэдэг.

Мүнөөшье үбһэ таряа хуряалгын хүдэлмэриин үедэ Зондуй Очиртаров гансашье хонидоо харууһалаад ябана бэшэ, мүн малдаа тэжээл бэлэдхэхэ, дал хорёо заһаха тухай анхаралаа табижа ябадаг. «Хониноймнай дал хорёо хуушараа агша, хари мүнөө жэл шэнэ байра типовой проектын ёһоор барижа байнабди. Теэд барилгамнайшье дэн унжагайржа байна, совхозой дирекци хэзээ тэрээн тухай анхаралаа табихань гээшэб. Манайшье ноёд малай барилга гэхэдэ «хашаншаг» зон даа» гэжэ, ууралтажа байһан амтатай шара сайгаа уужа байха зуураа, суута хонишон хөөрэнэ.

Гансашье энэ барилга бэшэ, Сэлэнгын совхоздо олохон барилганууд бодожо байна. Зүгөөр тэдэнэй торхонь бодоод лэ саашаа өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй. Энээн тухай совхозой дирекци (нүхэр Ибрагимов), барилгын хүдэлмэриие эрхилэгшэ нүхэр Бальжиев анхаралаа табиха зэргэтэй.

Хото хорёо бэлдэхын хажуугаар Очиртаровай отарынхид зунай үедэ хуурай хохир обоолжо, суглуулжа абадаг. «Ажал хүдэлмэри ехэ даа. Хони хурьгадаа һайнаар үбэлжүүлхын тула мүнөөнһөө эхилжэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй. Малай ашаг шэмэ абалгаар Америкые ахин гараха гэһэн түрэл партиингаа гайхамшагта уряае хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр оролдожо байнабди» гэжэ суута хонишон хөөрэнэ.

Холын отарада эршэтэ ажалай залиршагүй сохисо заашье замханагүй. Хони хурьгад тобир тарган болошонхой үрэжэлтэ баян тала дайдые шэмэглэн ябана.

Ерэхэ жэлдэ мүнөө түлгэ ябаһан хонидой толгой бүриһөө гурба хахад, 4 килограммһаа доошо бэшэ нооһо абажа, социалистическэ уялгаяа лаб дүүргэхэб гэжэ Зондуй Очиртаров найдуулна. Энэ найдабаридань үнэн зүрхэнһөө этигэжэ, тэрэнэй эршэ солото ажалдань амжалта хүсэе.

Ц. Дамбиев.

ҮНЕЭДТЭЭ НЭМЭЛТЭ НОГООН ТЭЖЭЭЛ ЭДЮУЛЖЭ, ҺҮ ШЭМЫЕНЬ ДООШОЛУУЛХАГҮЙН ТҮЛӨӨ ОРОЛДОЕ!

☆

Үнеэдээ зелёнкоор эдеэлүүлнэбди

Би колхозойнгоо һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэдэй фермэдэ табадахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байнаб. Эндэхи һаалишад 1958 ондо үнеэн бүхэнһөө 2500 литр һү һааха гү, али һү һаалгаяа нёдондо жэлэйхиһээ 600 литрээр дээшэлүүлхэ гэһэн социалистическэ уялга абанхай.

Үбэлдөө үнеэднай тэжээлээр дутаһан дээрэһээ һү һаалга жэлэй түрүүшын хахадта һайн бэшэ байгаа. Бүхы дээрээ фермэмнай һү һааха түсэбөө дүүргээгүй байшоо. Харин мүнөө һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлхэ хэмжээ абажа байнабди. Үнеэдээ бэлшээри дээрэ һүни үдэргүй адуулхаһаа гадна, үдэрэй халуунда малай бэеэ халажа, һоно батаганаанһаа тэрьедэжэ гүйлдэхэ үедэ тэдэнээ байрадань оруулжа, үдэр бүри 6—6 килограмм зелёнко үгэнэбди. Үнеэдэймнай байра типовой юм. Тиин уужам үндэр байра соо һэрюун, һоно батаганаагүй байдаг. Иимэ газарта үнеэд үдэрынь садатараа эдеэлхэһээ гадна, һайнаар амарна.

Би өөрөө 14 үнеэ даажа абанхайб. Тэдэнэй мүнөө долоониинь һаагдана, үлдэгшэнь энэ һарада булта тугаллаха юм. Тиигэбэшье, үнеэн бүхэнһөө үдэртөө 9—10 литр һү һаанаб. Харин үнеэдэй булта тугаллахада һү һаалга эрид дээшэлхэ. Үнгэрэгшэ 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1250 литр һү һааһан байнаб. Харин жэлэй эсэс болотор үшөө тэды шэнээн һү һаажа, абаһан уялгаяа заабол дүүргэхэб. Мүн фермымнай бусадшье һаалишад иимэ зорилго урдаа табяад, мүнөө һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Эржима Галсанова,
Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, аймсоведэй депутат.

Хонишон—депутат

Дарижап Гармаевна Лупилова Яруунын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон гэжэ суурхаһаар үнинэй. Энэ нүхэр 20 жэлдэ хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Колхозой правлениин, партийна организациин зүгһөө хэдэн удаа шагналда хүртэһэн байха юм. Мүн нютагайнь хүн зон түрүү хонишон Дарижап Гармаевнае сомоной Соведэй депутадаар һунгаһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой правлени 500 гаран түлгэдые нүхэр Лупиловада даалгажа үгөө һэн. Тиин тэжээл багатай, хэды бэрхэшээлтэй үбэлжэлгын болоошье һаань, мэргэжэлтэй хонишон түлгэнүүдээ бүрин бүтэн, тобир тарганаар ондо оруулаа бэлэй. Нооһо хайшалалгын дүнгүүдэй ёһоор Дарижап Гармаевнагай отарын түлгэнүүдһээ туд бүриһөөнь 3,438 килограмм нооһон абтаба.

Һаяхан колхозой гэшүүд өөрынгөө түрүү хонишониие Москва, Хүдөө ажахын выставкэ экскурсида мордохуулаа.

Ц. Базарсадуев.

☆ ☆

Республикын колхоз, совхозуудай һаалишадай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй 1958 оной январь-июль һаранuудай дүнгүүд

1958 оной январь-июль һаранuудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1200 килограммһаа дээшэ һү һааһан колхозууд

Аймаг	Колхоз	Түрүүлэгшын нэрэ, обог	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн
Тарбагатайн	Калининай нэр.	Болонев И. М.	1622
Заиграйн	«Красный опытник»	Казазаев Д. Г.	1530
Иволгын	«3-я Пятилетка»	Горбунов П. А.	1467
Прибайкальска	Лазогой нэр.	Маньков Ю. А.	1304
Иволгын	«8-ое Марта»	Ткачев А. Ф.	1263
Кабанскын	«Восход»	Кожемякин Б.	1258
Прибайкальска	«Заветы Ильича»	Вильмов М. Н.	1255
Кударын	Ленинэй нэр.	Иванов Н. Ф.	1239

Энэ үедэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1200 килограммһаа дээшэ һү һааһан совхозууд

Аймаг	Совхоз	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн
Кяхтын	Кяхтын	1551
Бучурын	Бичурын	1437
Зэдын	Борьёогой	1213

1958 оной январь-июль һаранuудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1500 литрһээ дээшэ һү һааһан совхозой һаалишад

Нэрэ, обог	Совхоз	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн
Дармаева Д.	Бичурын	2287
Линхобоева Б.	Бичурын	2032
Дамбаева В.	Бичурын	1963
Гармаева Д.	Бичурын	1944
Плотникова Е.	Бичурын	1943
Очирова О.	Бичурын	1829
Гытыпова С.	Бичурын	1670
Беляева О.	Бичурын	1660
Доржиева Д.	Бичурын	1645
Батомункуева Ц.	Бичурын	1606
Цырендоржиева Г.	Бичурын	1545
Ешеева Б.	Бичурын	1542
Дашиева Х.	Бичурын	1528
Цыренова Ц.	Бичурын	1521
Шоймполова З.	Бичурын	1500

Энэ үедэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1700 литрһээ дээшэ һү һааһан үүлтэртэ фермын һаалишад

Нэрэ, обог	Аймаг	Колхоз	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн
Жалсанова П.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	3025
Чултумова Б.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2347
Будажапова Д. Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2280
Буянтуева Б.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2244
Бадмаева Л.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	2068
Аюшеева Б.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	2008
Цоктоева Ц.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	1947
Лубсанова Б.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	1870.
Павлова К.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	1840
Цырендоржиева Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	1785
Яндакова П.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	1710
Очирова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	1704
Тубчинова Р.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	1702

1958 оной январь-июль һаранuудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1500 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермын һаалишад

Нэрэ, обог	Аймаг	Колхоз	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн
Эрдынеева Д.	Кударын	Ждановай нэр.	2070
Казазаева Е. М.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	2007
Харламова А. С.	Торийн	Свердловэй нэр.	1962
Пурбуева Н. Ж.	Иволгын	«Коммунизм»	1797
Чебунина Ф.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	1776
Борисова А. В.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1776
Акулова М. Т.	Иволгын	«3-я Пятилетка»	1776
Вязьмина Б. И.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1776.
Власова М. П.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1691
Русина З.	Кабанскын	XX партсъездын нэр.	1681
Ермакова Н. Е.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1673
Зайцева С. С.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1652
Астраханцева В. Е.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1645
Осокина М. Т.	Торийн	Свердловэй нэр.	1632
Пунцыкова Е. Ц.	Бичурын	Ждановай нэр.	1611
Власова М. Л.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1598
Бобыкина М. И.	Кударын	Ранжуровай нэр.	1598
Бурлакова М. П.	Заиграйн	«Красный Опытник»	1572
Гармаева Р. Ж.	Иволгын	«Коммунизм»	1569
Баинова Б. Н.	Кударын	Ждановай нэр.	1562
Трифонова Ф.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	1560
Васильева Н. Л.	Заиграйн	«Красный Опытник»	1555
Борисова А. П.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1554
Серебреникова Е.	Кударын	«40 лет Октября»	1552
Власова М. Л.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1552
Пичугина В. И.	Тарбагатайн	«Искра»	1552
Казазаева А. П.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1545
Десятова В. Ф.	Торийн	Свердловэй нэр.	1540
Чулкова О. Я.	Заиграйн	«Красный Опытник»	1538
Будаева Б.	Иволгын	«Коммунизм»	1533
Хлебодарова В. С.	Иволгын	«3-я Пятилетка»	1533
Яковлева Ф. А.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	1533
Чебунина Е.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	1526

Гүрэнэй 3-процентнэ урьһаламжа тухай

Гүрэнэй 3-процентнэ шүүбэритэ урьһаламжа ...7 ондо 20 жэлэй ...эртойгоор гаргагдаһан юм. Энэ ...һаламжын облигациин шүүбэ...дэ тудаагүй һаань, тэрэнэй сэн...нь ээзэндэнь дураарнь бусаагдаха ...римтай.

Социалистическэ гүрэнүүд арад ...ойнгоо культурна ажаһуудалые, ...н оронойнгоо бэсэ хамгаалха хү...ые саашадань улам бэхижүүлхэ ...рилготойгоор урьһаламжануудые ...эглэжэ байдаг. Манай Совет ...рэндэ хэрэглэгдэжэ байдаг 3 про...нтнэ шүүбэритэ урьһаламжа ха... ...а ороноймнай саашадаа һалба...ан хүгжэжэ, арад зонойнгоо ажа...һуудалые хүхюун сэнгэлиг болгохо ...эргэтэ ехэхэн үүргэ дүүргэдэг юм. ...ана, энэ урьһаламжа социалис...ическэ обществодэ мүнгэ зөөри ...эхэдэ ехэхэн удхашанартай. Ма...ай оронoй хүдэлмэришэд, та...ашад, барилгашадай хэһэн ажа...йнгаа түлөөһэ һайнаар абадаг ...олоходо гүрэнэй 3-процентнэ урьһаламжын облигаци олоор худалдан абтана. Энэнь ехэ һайн гээшэ. Юуб гэхэдэ, совет арад орон дотороо боложо байдаг шүүбэридэ бүгэдөөрөө хабаадалсахынгаа хажуугаар олоһон мүнгэеэшье нөөгөөд, ажаһуудалаа саашадань һайжаруулна бшуу.

Тиимэл хадань ороноймнай ажалшадай 3-процентнэ урьһаламжын облигаци абаха эрилтэнь жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Ганса Бурядай республикын хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхознигууд байгша оной үнгэрһэн 6 һара соо урьһаламжын 2174 мянган түхэригэй облигаци худалдажа абаа.

1957 ондо, мүн байгша оной түрүүшын хахадта республикымнай нөөсэлгын кассанууд гүрэнэй 3-процентнэ урьһаламжын облигациар шүүгдэһэн хахад миллионһоо дээшэ түхэриг арад зондоо түлэһэн байна. Эдэ шүүбэринүүдэй дунда 10, 20, 50 мянганай ехэ ехэ шүүбэринүүд олоор тудажа, облигациин ээздые урмашуулаа. Байгша оной дүүрэтэр сентябрь, ноябрь һарын 30-най үдэрнүүдтэ гол тиражнууд гаража, үшөө сентябриин 30-да нэмэлтэ тираж гараха байна.

Энэ жэлэй нэмэлтэ тиражнуудта 1957 ондо абтаһан облигацинууд хабаадалсаха юм. Тиихэдэ № 11—20 талонтой облигацинууд мүн лэ хабаадалсаха.

Шүүбэринүүдэй тираж СССР-эй Финансын министерствээр баталагдаһан түсэбэй ёһоор ороноймнай ондо ондоо городуудта үнгэргэгдэнэ. Тиигэжэ Совет гүрэнэй урьһаламжын облигацинуудые арад зоной дунда олоор тарааха, тираж үнгэргэдэг техникэтэй ажалшадые танилсуулха хэрэг үргэнөөр ябуулагдана.

Тираж үнгэргэлгын тусхай комисси 25—30 хүнһөө бүридхэгдээд, тоололгын секретариат байгуулагдадаг. Энэ комиссида СССР-эй Финансын министерствын хоёр түлөөлэгшэ, ямар город, тосхондо тираж үнгэргэгдэнэб, тэрэ нютагайнь ажалшадай депутадуудай Соведэй дэргэдэ гүрэнэй урьһаламжын болон нөөсэлгын хэрэг ябуулдаг комиссиһаа 2 хүн оролсодог юм.

Шүүбэритэ гү, али түлэлгын тираж үнгэргэлгэ нютагай театр, клуб болон Культурын байшангууд соо хэгдэжэ, ямаршье хүнэй орожо харахада хорюулгүй байдаг.

Гүрэнэй 3-процентнэ урьһаламжын облигациие нөөсэлгын кассануудһаа хүнүүд дурааараа худалдажа абаха, мүн хэрбээ шүүгээгүй һаань, һөөргэнь тушаагаад, мүнгэеэ бусаажа абаха аргатай. Энэ урьһаламжын облигацинуудые олоор худалдан абабал ехэл һайн, 50, 100 мянган түхэриг хүрэтэр шүүжэшье болохо, мүнгэеэшье хадагалхада таарамжатай. Гүрэнэй 3-процентнэ облигаци олоор худалдажа, абагты!

М. Халбаев,
гүрэнэй ажалай нөөсэлгын, мүн урьһаламжын БурАССР-эй управлениин оперативна таһагай начальник.

Дархан солоёо алдаршуулба

1933 ондо Улан-Удын мяха-консервын комбинадай посёлогто оройдоол гурбан барак, мал үүсэлдэг пункт бии байһан юм. Тэрэ үедэ оршон тойрон бүтүү ой тайга шууяжа байгаа бэлэй.

Уданшьегүй тэндэ олон тоото томо томо барилганууд удаа дараалан бодхоогдожо эхилээ һэн. Комбинадай һуури тодхогдожо эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдһээ захалан Андрей Степанович Курапов тэндэхи барилга дээрэ хүдэлжэ ороо бэлэй. Барилгын-монтажна управлениин хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта Андрей Степанович комбинадай бүхы барилгада гараа хүргэлсэһэн лэ байха. Тэрэнэй хүдэлөөгүй газар гэжэ үгы шахуу. Хаана байрын үндэр сагаан байшангууд, үйлэдбэриин томо корпусууд бодхоогдоноб, тэндэл нүхэр Курапов хабаадалсадаг һэн. Тиигэжэ эсэхэ сусахые мэдэнгүй комбинадта 25 жэл соо хүдэлмэрилһэн энэ үбгэн мүнөө гүрэнэй тэдхэмжэ—пенси абадаг. Алдар суутай болоһон нүхэр Курапов Ленинэй орденоор шагнагдаа.

Зураг дээрэ: Андрей Степанович Курапов.

З. Гайнулинай фото-текст.

Цыганууд колхоздо ороно

Үе наһандаа нүүдэл ажаһуудалтай байһан цыганууд мүнөө парти, правительствын анхарал оролдолгоор ажал хүдэлмэридэ хабаадалсажа, энхэ амгалан ажабайдалтай боложо байна.

Урдань нүүдэл ажабайдалтай байһан цыган Николай Васильевич Михайлов иигэжэ хөөрэнэ:

—Би бүлэнэртээ хамта Заиграйн аймагай «Гигант» колхоздо гэшүүн боложо ороод, ажаллажа байнаб. Колхоз минии бүлэдэ гэр, һуурин шадарай газар үгөө. Минии үхибүүд бусад үхибүүдтэл адли һургуулида һуралсажа, эрдэм мэргэжэл шудалжа эхилхэнь гэжэ һанахадаа түрэл парти, правительстводаа баясхалан хүргэхэ дурам хүрэнэ.

Энэ колхоздо гэшүүд боложо ороод, ажаллажа байһан цыганууд олон. Жэшээлхэдэ, Василий Ноздрин—малшанаар, тэрэнэй һамган Екатерина Федоровна — һаалишанаар хүдэлмэрилжэ байна.

— Манай колхоздо гэшүүн боложо ороһон цыганууд нийтын ажал хүдэлмэридэ бүгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Л. И. Матвеев хөөрэнэ.

А. Рябоволов.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Араб Зүүн зүгтэ эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэс табиха

Мүнөө Нью-Йоркдо боложо байгаа ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай тусхай сесси Советскэ Союзай эрилтээр тодорхойшье, элишье зорилготойгоор зарлагдаһан байна. Энэ сесси Ливан, Иорданида США болон Англиин зэбсэгээр добтолгые болюулха, энэ ушарһаа дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда, арадуудай аюулгүй байдалда тохёолдоһон аюулые зайсуулха уялгатай. Советскэ делегациин дурадхал дотор энэ зорилгые шиидхэхэ бодото замууд заагданхай. Дүтын Дунда Зүүн зүгтэ түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулхын, эб найрамдал сахихын тулада Ливанһаа Америкын сэрэгүүдые, Иорданиһаа Англиин сэрэгүүдые дары түргэн гаргаха хэрэгтэй гэжэ резолюци дотор дурадхагдаһан байгаа. Тиихэтээ хамта Ливанда хиналтаяа шангадхаха, Иорданида хиналта хэжэ байха хүнүүдые эльгээхэ гэжэ ООН-эй генеральна секретарьта даалгаха гэжэ резолюци дотор заагдаһан байна. Тиихэлээрээ энэ шухала зорилгые шиидхэхэ тодорхой зам Советскэ Союз дурадхаа.

Зүгөөр, империалистнууд Араб Зүүн зүгһөө өөһэдынгөө сэрэгүүдые гаргажа үгэнэгүй. Уласхоорондын байдал шэнжэлдэг Америкын журналист Дрю Пирсонэй һая бэшэһэнэй ёһоор, тэдэнэр гансашье Иорданиин, Ливанай, Ирагай арад зоной дурагүйтэлгэһөө бэшэ, мүн Саудовска Аравиин, Ливиин арадуудай дурагүйтэлгэһөө айна. Эгээл тиимэһээ США, Англи, тэдэнэй эзэрхэг түримхэй ябуулганууд тухай асуудалай зүбшэн хэлсэгдэхэ үедэ Аюулгүйн Соведэй хүдэлмэриие таһалдуулһан, зэбсэгтэ добтолгые зогсоохо тушаа өөһэдынгөө уялгые дүүргэхэ арга Соведтэ олгоогүй байна. Мүнөөшье тэдэнэр Генеральна Ассамблейн тусхай сесси дээрэ энэ һэдэлгэеэ гаргана.

Гэхэ зуура, тэдэнэр эндэ хүшэрхэн байдалтай ушарна. США-гэй союзнигуудһаа гадна, Ассамблейдэ амгалан тайбанда дуратай олон гүрэнүүдэй, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалһан олон оронуудай түлөөлэгшэнэр бии. «ООН-эй гэшүүдэй 81 хүн болоһонһоо хойшо,—гэжэ «Нью-Йорк пост» газетэ тэмдэглэнэ,—диилэнхи олон байхабди гэжэ урданайхидал адли найдахаар бэшэ болообди». Тиимэһээ империалистнууд Аюулгүйн Совет дээрэ эли далдагүйгөөр, бүдүүлигээр аашалһандаал адляар Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ дуугаржа шадахагүй байна. Энэ ушарһаа тэдэнэр элдэб арга мэхэ гаргана. Тиигэхэдээ Ассамблейн, дэлхэйн хүн зоной анхаралые гол шухала асуудалһаа — тэдэнэй добтолжо ороһон оронуудһаа интервентнүүдые гаргаха асуудалһаа хадууруулха, һамааруулха һэдэлгэ гаргана. Энээнэй туладал элдэб мэхэ гаргагдадаг байха юм.

Нэгэдэхеэр, өөһэдынгөө ёһотой зорилгые далдалан, империалистнууд араб оронуудые эзэмдэхэдээ национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахын, нефтиин монополинуудай ехэ ашаг олзые хамгаалхын тулада бэшэ, харин «нюуса добтолго» гэдэгтэ эсэргүүсэгдэнэ гэһэн хэбэртэйгээр харуулхые һэдэдэг байна. Хоёрдохёор, араб оронуудта үзүүлхэ үшөө нэгэ «туһаламжын түсэб» зохёожо, тэрээгээрээ шаг шууяа татан, Дундада далайда зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бүри олошоруулха, шэнэ эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые хэхэ сагтай болохоёо оролдоно. Ондоогоор хэлэхэдэ, тэдэнэр арадуудай һэрэмжые һулаpуулжа, Ливанһаа, Иорданиһаа харин сэрэгүүдые дары түргэн гаргаха эрилтыень болюулхаяа һэдэнэ. Тиихэдэ араб оронуудта Америкын найдуулһан «туһаламжын түсэб» гэдэг тухай хэлэхэ болоо һаа, «Нью-Йорк таймс» газетын тон зүб мэдэрһэнэй ёһоор, «Эйзенхауэрэй тоолоһон зургаан пунктнуудай нэгэниинь шэнэ бэшэ юм». США-гэй президентын үгэ Америкын «Дейли миррор» газетын бэшээшээр, «хүнүүдые баярлуулаагүй», харин «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Пэррстын тэмдэглээшээр, Вашингтоной хараалһан программа «арабуудай һаналые дүүргэнэгүй».

Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэнүүдэй иимээр угтагдаһаниинь хэндэшье ойлгосотой. Сесси дээрэ тэрэ худал хуурмаг «нюуса добтолго» гэдэг тухай, тэрээнтэй тэмсэхын «гурим байгуулхын» тулада Дүтын Зүүн зүгтэ ООН-эй саг үргэлжын тусхай зэбсэгтэ хүсэнүүдые бии болгохо тухай хэлэһэн байна. Юун тиимэ «гурим» тухай президентын тодоруулжа хэлээшьегүй һаа, Америкын нефтиин корольнуудай тогтоожо байһан гурим тухай хэлэгдэнэ гэжэ хүн бүхэн ойлгоһон байна. Харин тиигээд экономическа туһаламжа тухай хэлсээнэй гарахада, президент энэ хэрэгые эрхилхэ тиимэ ямар нэгэн организаци бии болгохо тухай дурадхал оруулаад лэ, тэрэ организациин ажал-ябуулгаһаа араб оронууд ямар туһа абахаб гэжэ элирхэйлэн ойлгуулаагүй.

Тиимэ тодорхойлһон үгэнүүд шухала байгаа. Юуб гэхэдэ, Америкын «туһаламжын түсэбүүд» тэрэниие абадаг оронуудта мүнөө болотор һайн юумэ асараагүй байна бшуу. «Мүнөө Дунда Зүүн зүгэй Азиин оронуудай арадууд юрэнхы байра байдал һайжаруулха тухай баруун гүрэнүүдэй дурадхал, хараа бодомжонуудһаа һайн һургаал абаһан, марташагүй зоболонгуудые үзэһэн байна,—гэжэ Иранай «Вахеме» газетэ бэшэнэ.—Баруун оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй тиимэрхүү мэдүүлгэнүүдтэ арадууд оройдоошье үнэншэнэгүй».

Ёһотой байһаншье, үгышье олон асуудалнууд тухай Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ хэлэхэ зуураа, США-гэй президент, тэрэнэй һүүлээр Англиин түлөөлэгшэ Араб Зүүн зүгтэ дайнай аюулай бии болоһон гол шалтагаан тухай үгэшье гараагүй. Бусадай газар дээрэһээ сэрэгүүдээ хэзээ гаргахамнай гэжэ тэдэнэр дуулгаагүй. Тиин гэтэр Ливанһаа, Иорданиһаа эзэрхэг түримхэйшүүлые зайсуулхын туладал Ассамблейн тусхай сесси онсо яаралтайгаар зарлагдаа бшуу.

США-гэй гадаадын политикые Америкын нефтиин магнадуудай дуратай тээшээ шэглүүлжэ байдагынь мэдээжэ. Капиталистическэ дэлхэй дээрэ олдоһон бүхы нефтиин запасай гурбанай хоёр хубинь эндэ байдаг. Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ абтажа байгаа нефтиин 65 процентые тэдэнэр хинажа байдаг бшуу. Энэ нютаг—айхабтар ехэ олзо олохо газар. Америкын, Англиин нефтиин монополинууд гайхалтай ехэ олзо абажашье байдаг гээшэ.

Зүгөөр, рокфеллернүүдэй зорилго арадуудай, тэрэ тоодо американецуудай хүсэл эрмэлзэлгэтэй зүришэнэ. Рокфеллернүүдэй ашаг олзын түлөө американецууд ами наһаяа үгэхэ дурагүй. Энээн тухай конгрессэй гэшүүдэй нэрэ дээрэшье, газетэнүүдэй редакцидашье орожо байдаг бэшэгүүд гэршэлнэ. «Манай далайн-сэрэгэй пехота,—гэжэ Чикаго городой нэгэ священник Джозеф Кинг гэдэг мэдүүлээ,—Ливанда демократиие сахихын тулада бэшэ, харин нефтиин томо компаниинуудай ашаг олзые хангахын тулада эльгээгдээ». «75 жэлэй саада тээ Британиин империин хэдэгэй зангаар манай сэрэгүүд буулгагдаа (Ливанда—**И. Л.**) гэжэ Вашингтоной һунгагша Макнелли конгрессэй гэшүүн Реусс гэдэгтэ бэшэнэ. Уласхоорондын байдалда энээнээ хэдышье сэбэрээр харуулха һэдэлгэ гаргаа һаа, демократическа ябуулга гэжэ яашье харуулхын аргагүй».

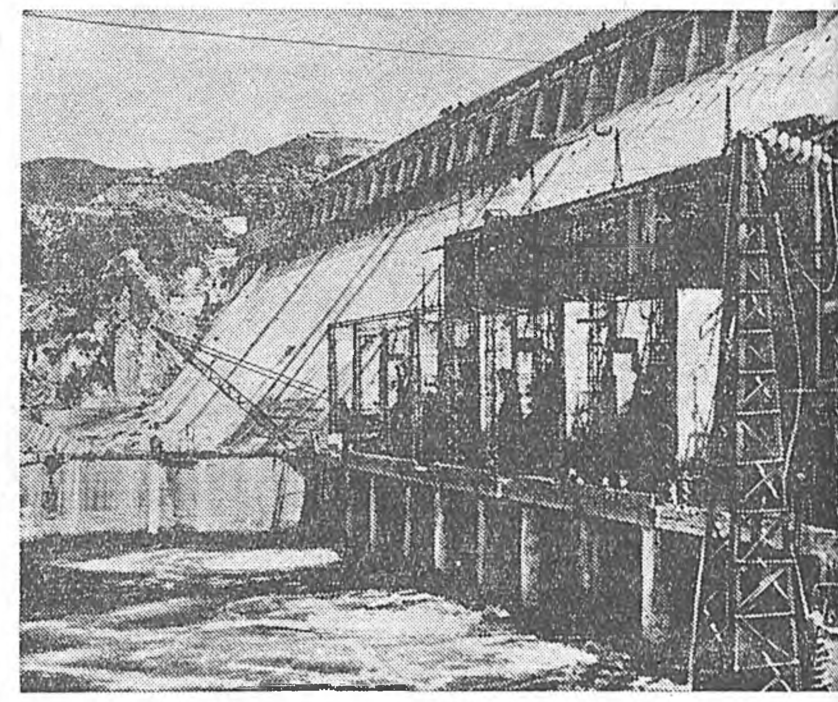
«Дайн мэнэ болохо гэһэн тэнэг политикал Америкын сэрэгүүдые Ливанда асараа» гэжэ США-да олон хүн мэдэрнэ. Энэ политикын ямар ехэ аюултай байһаниие буржуазна оронуудай зарим хүнүүдшье мэдэрдэг, һанаагаа зободог байна. США-гэй мүнөөнэй гадаадын политикые эрид шүүмжэлжэ, һүүлэй үдэрнүүдтэ сенатор Фулбрайт, Морзе, Менсфилд, Спаркмэн, Хэмфри, О'Махони, Кларка болон бусад сенаторнууд үгэ хэлээ. Сенатор Морзе иигэжэ мэдүүлһэн байна: «Дунда Зүүн зүгтэ байһан «Арамкын» нефтиин түлөө ами наһаяа үгэхыень Америкын сэрэгүүдые эльгээхэб гэжэ найдуулхагүй байнаб». Даллесай тактика «маниие хэрэггүй дайнда татан оруулжа» болохо гэжэ һанаагаа зобожо байһан тухайгаа сенатор Кларка хэлээ. Тиихэ зуураа, гүрэнэй секретариие тушаалһаа буухыень тэрэ эрилтэ табиһан байна.

США-гэй гадаадын политикые шүүмжэлһэн үгэнүүд Америкын хэблэлдэшье һүүлэй үедэ олоор харгададаг болоо. «Дайн мэнэ мэнэ болохонь» гэһэн тулюур политикаһаа һайн юумэ гарахагүй,—гэжэ «Нью-Йорк пост» газетэ һая бэшээ һэн.

Сэрэгэй добтолго болюулхые, Араб Зүүн зүгтэ амгалан тайбан байдал тогтоохые арадууд эринэ. ООН-эй Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сесси дээрэ Советскэ Союзай оруулһан дурадхал энэ асуудалые шиидхэхэ харгы зам заажа үгэнэ.

И. Лапицкий.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Корейн Арадай-Демократическа Республика. Орон дотор эгээ томо С... ка ГЭС-эй плотина зураг дээрэ харуулагдана.

КНДР-эй Центральна телеграфна агентствын ф...

СССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕЛЕГАЦИ УРУГВАЙ ЕРЭ...

МОНТЕВИДЕО, августын 16. (ТАСС). Уругвай гэжэ зүүн республикын сенадай уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй делегаци августын 15-да Монтевидео ерээ. А. Ф. Горкин (делегациин хүтэлбэр...шэ), Ш. М. Арушанян, В. Г. ...женов, К. А. Губин, К. Мурт... гэгшэд делегацида ороно.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн онс... тусхай сесси

Августын 15-най үглөөнэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, августын 15. (ТАСС). Августын 15-да болоһон ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо тусхай сессиин үглөөнэй заседани дээрэ Турциин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Зорлу гэгшэ түрүүлжэ үгэ хэлэбэ. «Ахадүү» араб оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ ямаршье орон оролсохо ёһогүй гээд Турци тоолоно гэжэ тэрэ хэлээ. Гэхэтээ хамта, тэрэ Ливан, Иорданида Америка Англи хоёрой сэрэгэй буулгагдаһые һайшааһан байна. Мүн Ливанда Америкын сэрэгээ абаашахынь тулада оронойнгоо газар дээгүүр тэдэниие гаргахые зүбшөөһэн Турциин ябуулгые Зорлу сагааруулха гэжэ оролдоо. Хэтэрхэдээ энэ «һайн һайхан» ябуулга гээшэ гэжэ тэрэ хэлээ.

Генеральна Ассамблей Америка, Англиин сэрэгые Ливан, Иордани хоёрһоо гаргаха тухай асуудал хэлсэхэ бэшэ, харин Дунда Зүүн зүгэй үмэнэ байгаа «юрэнхы асуудалнуудые» тусхайлбал Дунда Зүүн зүгэй оронуудта «зарим оронуудай зүгһөө хэгдэһэн нюуса добтолгые» зүбшэн хэлсэхэ ёһотой гэжэ Зорлу хэлээ. Турциин түлөөлэгшэ США-гэй һанамжые бүрин дэмжэбэ.

Гансал Ливан Иордани хоёрһоо бэшэ, харин Араб Зүүн зүгэй ямаршье нютагһаа гадаадын сэрэгые дары гаргаха гэһэн шиидхэбэри Саудовска Аравиин делегаци дэмжэнэ гээд, энэ ороной түлөөлэгшэ Ахмед Шукейри мэдүүлбэ.

Һүүлээрнь Японой Гадаадын хэрэгүүдэй министр Фудзияма үгэ хэлээ. Японой делегаци Америка, Англиин сэрэгые Ливан, Иорданиһаа гаргаха шухала гэжэ аман дээрээ мэдэрбэшье, бодото дээрээ Холбоото Штадуудтай муудалдаха дурагүй дээрэһээ Араб Зүүн зүгэй оронуудһаа Англи, Америкын сэрэгые дары түргөөр гаргахагүй гэһэн бодол урдынхидаал адляар д...жэ байна.

Удаань Иранай түлөөлэ... үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Генера... Ассамблейн үглөөнэй заседани рээ.

НЬЮ-ЙОРК, августын ... (ТАСС). ООН-эй Генеральна ...самблейн онсо тусхай сессиин ...рэй заседани дээрэ Шэнэ З...диин, Болгариин түлөөлэгшэд хэлэбэ. Америка, Англиин сэ... Араб Зүүн зүгтэ ороһые һайша...шье, советскэ делегациин то...логшо А. А. Громыкын хэл... үгые буруу гэжэ тоолохоор я...шье бодото баримта Шэнэ З...диин түлөөлэгшэ хэлээгүй.

Болгариин делегаци Дүтын, ...да Зүүн зүгтэ булимтарагшада... хилжэ байгаа хорото ябуулгые ...шааһан элдэб мэхэ гохо элир... харуулһан байна. Хоёр шалта...һаа боложо, империалистнууд ...дэ сэрэгээ оруулаа гэжэ Болга... түлөөлэгшэ хэлэбэ. Нэгэдэхеэр, ...периалистнууд эндэ эзэмдэжэ...һан нефтьеэ алдахагүй, бүри ... болгохо хүсэлэнтэй, хоёрдохёор... дэнэр дэлхэйн энэ хубида ... дайнай бэлэдхэл хэжэ, Дү... Дунда Зүүн зүгтэ улам үргэ... байгаа национально-сүлөөрэ... хүдэлөөе дараха, СССР болон ...сад социалистическэ орону... эсэргүү хорото ябуулга эндэһэ...хэ гэжэ эрмэлзэнэ.

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ ... дайн сэрэгэй һужэрхэ ямар... аюул үгы болоо гэһэн мэхэдэ... хогүйе Болгариин түлөөлэгшэ... самблейе уряалаа.

Болгариин Гадаадын хэрэгү... министр Советскэ Союзай оруу... резолюциин проект дэмжээ.

ООН-эй Генеральна Ассамб... удаадахи заседани августын 1... болохо.

Ливанда ошоод байһан ООН-эй бүлэг ажаглагшадай гурбадахи эли...

НЬЮ-ЙОРК, августын 16. (ТАСС). Ливанда ошоод байһан ООН-эй бүлэг ажаглагшадай эльгээһэн гурбадахи элидхэлые ООН-эй секретариат толилбо. Эдэ ажаглагшадай энээнэй урда тээ хэһэн 2 элидхэлэй тобшололнуудай юрэнхы дээрээ зүб байһаниинь энэ гурбадахи элидхэлһээ тодорно. «США-гэй сэрэгэй бууһанһаа боложо, бэрхэшээлнүүдэй тохёолдобо... ООН-эй ажаглагшад бүхы оро...торхи байдалые хинан хаража...гаа гэжэ шэнэ элидхэл соо м...сэгдэнэ. Бүхы орон дотор ш... правительствын сэрэгэй болон... һалгаашадай хоорондо буудал... болёод байна гэжэ элидхэл ... тэмдэглэгдэнэ.

Ядерна буу зэбсэг хорюулхын, буу зэбсэг хуряалга... түлөө уласхоорондын конференци

ТОКИО, августын 16. (ТАСС). Атомна, водородно буу зэбсэгые хорюулхын, юрэнхы буу зэбсэг хуряалгахын түлөө зарлагдаһан уласхоорондын IV конференци Токиодо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Конференцидэ хабаадагшад уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Каору Ясуи гэгшын элидхэл айхабтар анхаралтайгаар шагнаба. Тус конференцидэ элдэб ороной түлөөлэгшэд, Японой бүхы нютагуудай түлөөлэгшэд сугларжа, өөһэдынгөө һанамжа хэлэжэ байна гэжэ Ясуи тэмдэглэбэ.

Ядерна буу зэбсэг хорюулхын түлөө хүдэлөөн улам үргэдэнэ. Иимэ эрхэ байдалда ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха гэһэн Советскэ Союзай гансаараа абаһан һайн һайхан шиидхэбэри угаа ехэ удхашанартай гэжэ Каору хэлээ. Хүн зоной ажабайдалда, бэе маха бададань ехэ аюул ушаруулан, США Англи хоёрой ядерна буу зэбсэгэй туршалга үргэлжэлүүлжэ бай...тай арадууд саашадаа эбсэхэ а...гүй болоо гэжэ Ясуи тэмдэглэ...

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн... ведэй вице-түрүүлэгшэ, Кан... делегат Джеймс Эндикотт ко...ренци дээрэ удха түгэлдэр үгэ... лээ. Ядерна буу зэбсэгые хор...хын түлөө тэмсэхэ гээшэ хүн б...нэй нангин уялга мүн гэжэ Э...котт мэдүүлбэ.

Советскэ делегациин хүтэлб...лэгшэ профессор И. Г. Кочерг... үгэ хэлэхээе трибуна дээрэ г...хада конференцидэ хабаадаг... тэрэниие халуунаар угтаа. Дэл... газар дайдын, агаар уһанай ра... активна бодосуудаар улам е... бузарлагдажа байһан тухай со...скэ делегат хөөрөө.

Мүн США-гэй, Алжирай, Англ... болон бусад оронуудай түлөө...шэд конференци дээрэ үгэ хэлэ...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

КИНО

Аргагүйдэхэдөө шофёр болобо

Ниислэл хотын жэгтэй нэрэтэй ямар нэгэн Главкын начальник Иван Петрович Пастухов (артист А. Ходурский) амаралтада түрэл тосхондоо гарахаяа түхеэржэ байба.

...Үглөөгүүр эртэ Пастуховой машинын ерэхэдэ үбгэ һамган хоёр тоосолдоһоор байба. Тэрэнэй һамган Анна Власьевна (артистка М. Миронова) машинаар ябажа шададаггүй дээрэһээ поездоор ошохо ёһотой байгаа. Харин Иван Петрович өөрынгөө шофёр Саврасовтай (тэрэнь мүн лэ Иван Петрович гэжэ нэрэ, обогтой) машинаараа аяншалжа, харгыдаа загаһа бариха, агнаха хүсэлтэй.

— Би машинаар, ши поездоор ябаха гэжэ хэлсээ бэшэ һэн гүбди. Яахаяа һанаа хүмши,—гэжэ Иван Петрович тэнхээгээ таһарангяар дуугарна.

— Саврасовтай ябангүй, намтай сугтаа ябахыеш хүсэнэб,— гэжэ һамганиинь гомдолтойгоор харюусана.

...—Зай одоошье замдаа мордобобди,—гэжэ Москва—Симферополь ошодог шоссейгээр шууюулжа ябахадаа Пастухов нүгөөдэхидөө хүхюутэйгээр хэлэнэ.

Манай республикын экрануудта һаяхан гараһан «Аргагүйдэхэдөө шофёр болобо» гэһэн уранһайханай кинокомедиин һонирхолтой, энеэдэтэй үйлэнүүд иигэжэ эхилнэ. Уранзохёолшод Сергей Михалков, Климентий Минц гэгшэдэй бэшэһэн сценаряар Ленфильмын режиссер Н. Кошеверова энэ фильм табяа. Энээниие оператор Е. Шапиро буулгаба.

Харгыдаа амархаяа зогсоод, ногоохон зүлгэ дээгүүр хүл нюсэгөөр алхалхада, тунгалаг агаар амилхада, амтархан эдеэлхэдэ ямар аятайб даа!

Иван Петрович Саврасов (артист С. Филиппов) үшөө һамга абаагүй байба.

— Хэрбээ тааруу медсестратай ушарбал гэрлэхэб,—гэжэ тэрэ амаржа һуухадаа хэлэнэ.—Сагаан халаадтай эхэнэрнүүдые харахадаа зүрхэмни хайлашадаг. Медсестрануудһаа һайхан, урихан эхэнэрнүүд дэлхэйдэ үгы гэжэ фронтдо ябаһанһаа хойшо һанагшаб.

Теэд эдэ хоёр саашаа сугтаа аяншалха золгүй байшоо. Эндэ радикулит үбшэнь дахин һэдэржэ, Саврасов больницада ороход баатай болоно.

Саврасовай нэрыень хүүртигэйнь хармаанһаа абаһан документээр «Пастухов Иван Петрович, министерствын коллегиин гэшүүн...» гээд дансада медсестра бэшэнэ. Ушарынь хадаа, Пастухов шофёртоёо хүүртигээ һэлгэжэрхиһэн байба...

Больницын хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа завхоз Конкин (артист А. Абрамов) иимэ ехэ тушаалтай ноён ерэбэ гэжэ мэдэхэдээ хүл хөөрсэг. болошоно. Тиигээд тусхай таһалгада, ялагар орон дээрэ ехэ ямбатайгаар үбшэн хүмнай хэбтэнэ, тэрэнэй хойноһоо холо ошонгүй медсестра Клавочка (артистка Л. Гриценко) харууһална.

...Иван Петровичын туфлинь үнөөхи амарһан газартаа үлдэһэн, ондоое үмдэхэ гэхэдээ хайрсагаа гэртээ мартаһан байгаад, хүл нюсэгөөр хүдөөгэй магазинда ерэнэ.

—Мүнөө зун дунда сабхи, валенка магазинда асарагдаа, ботинка үгы, Пастуховто өөртэнь гомдол бэшээбди,. туһалнагүй,—гэжэ наймаалагшань гараа дэлгэнэ.

Мүн столоводо тэрэнэй ороходонь хүнэй эдимээр юумэн хомор, официантка басаган хүнүүдтэ ёборгоноор дуугардаг, хайхарамжагүй байба ха. Харин Пастуховой эндэһээ газаашаа гарахадань столоводо эдихээ һанааша арбуз гэхэ мэтэ эдеэн дэлгүүр дээрэ дүүрэн.

Иимэ жэжэнүүдшье һаа, хүнэй байдалда уршаг татадаг, усадхахада барагхан зүйлнүүдтэй ушархадаа Пастухов эдэниие саашадаа тэсэжэ болохогүй байһые мэдэрнэ. Өөрынгөө хүтэлбэрилдэг Главкада мэдэлтэй, үнэндөө хэндээшье хэрэггүй конторондо Иван Петрович ороходоо тэндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй юушье хэдэггүйе ойлгожо абана. Тэндэ Москваһаа эмхи зургаанайнгаа сонхоор ажабайдал харахадаа али хирэб гэжэ ойлгожо эхилнэ.

...Саврасов эдэгэбэшье, дуранай годлёор зүрхэеэ сүмэ харбуулшоо: Клавочкада шанга гэгшээр дурлашаба.

Үбгэмни больницада гэжэ дуулаад, Анна Власьевна ухаа мэдээгүй тиишэ ерэнэ. Үбгэншни эдэгэжэ байна, гэрлэхэнь гэжэ тэрэниие сестра ехээр «баясуулна».

Байтараа эдэнэй уршагта ябадал эли тодо боложо, һөөргөө дүрбэн хүн болоод (Саврасов Клавочкаяа абаад) гэртээ бусана.

Амаралта ёһотой һайнаар үнгэрөө гэжэ хоюуландаа Иван Петровичууд этигэнхэй. Юундэб гэхэдэ, нэгэниинь өөрынгөө зол жаргал олоо, нүгөөдэнь «кабинедэй сонхоор ажабайдалай бүдэхеэр харагдадаг байһые» ойлгоо.

Энэ фильмын гол рольнуудые А. Ходурский, С. Филиппов гэгшэд шадамар бэрхээр наадана. Артист С. Филиппов сэхэ сэдьхэлтэй, дурлаһан хүниие тодоор харуулжа шадаа. Артистка М. Миронова хэдэн үзэгдэлнүүдтэ наадабашье, мартагданагүй. Хэрбээ сценариин һайн байбал, бэлигтэй комедийнэ артистка бүришье һайнаар наадаха байгаа. Артистка Л. Гриценко, артист А. Абрамов урдаа табигдаһан зорилгонуудаа муу бэшээр бэелүүлээ.

Композитор М. Вайнбергын хүгжэм, оператор Е. Шапирын байгаалиие шадамараар буулгаһан кадрнууд харагшадые баясуулна.

А. Олзоной.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26 Телефоны редакции: редактора 46-32, зам редактора—32-74, отв секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32 Для междугородных переговоров—16.

Н 00817. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 3169.